

Úvod

V lidském životě padesát let znamená, řečeno slovy mého ředitelského předchůdce, dobu, kdy se člověk v poměrném mládí dožívá slušného stáří. Instituce docilující obdobné časové mety jsou považovány za poměrně úctyhodné, ale ještě ne zcela archaické a zkostnatělé. Státní ústřední archiv v Praze se stane v roce 2004 jubilem, který prošel zajímavým vývojem, jež věrně odráží dějiny celého oboru. Připomenutí vzniku a historie ústavu, jeho novodobé tvářnosti i současnému zakotvení a úkolům i v mezinárodním kontextu, byla věnována adekvátní pozornost a část pracovního úsilí již v roce předcházejícím.

Čeká nás nelehké období a bezodkladná volba priorit, promítající se do náplně činnosti vnitřních organizačních jednotek archivu. Lze uvažovat i o radikálnějších řešeních. I celostátně bude třeba neplýtvat silami, spolupracovat na společných problémech a řešit je, i když se domníváme, že nás bezprostředně ještě nepálí. Bez koordinace a jemného usměrňování to nepůjde. Hodnocení uplynulého půlstoletí, zamyšlení nad vlastní minulostí by mělo napomoci při společném rozhodování o orientaci a ráznosti dalších kroků. Jak budou plynulé a smysluplné, závisí nejen na nás samých, ale samozřejmě i na podmínkách, které nám připravují "vnější vlivy".

Rok 2003 nás přesvědčil, že klidná a soustředěná práce nad předpokládanými a plánovanými úkoly se zřejmě již nevrátí. Opět jsme se ponořili do každodenního spěchu a stresu s otázkou, zda se stačíme vyrovnat s požadavky badatelů, s náparem na využívání archiválií pro správní účely, pro potřeby vlády, resortu MV nebo některá vědecká pracoviště.

Zájem veřejnosti i historická bádání se přesouvají neustále k nejnovějším událostem, což pro nás znamená, že často hledáme potřebné informace v nezpracovaných archivních fondech z let 1970 – 1989. Realita vyvolává snahu pořádat alespoň části nejfrekventovanějších fondů nebo pracovat formou složitých rešerší. Je to začarovaný kruh. V roce 2003 jsme se pokoušeli o určitou rovnováhu – zpřístupňovali jsme a zároveň se snažili neodmítat naléhavé požadavky kolegů historiků a poskytovat archiválie pro účely edičních projektů a grantů domácích i zahraničních.

1. Personální situace a vzdělávání pracovníků

K personální situaci lze jen dodat, že žádné rezervy při 2 % snižování personálu po tři roky (2004, 2005, 2006) ve státní správě archiv nemá a při náladě, která zde nyní panuje, nelze od pracovníků požadovat výjimečné výkony a zahlcovat je dalšími a dalšími, s archivářskou prací často nesouvisejícími výkony.

Systematické vzdělávací programy pro zaměstnance archivů dosud chyběly. Situace v dalším odborném vzdělávání se vyřešila profesionálně – spoluprací s katedrou archivnictví a pomocných věd historických filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V centrále na Chodovci se konají přednášky a semináře v rámci řádného bakalářského a magisterského programu v oboru archivnictví, kurzy archivnictví pro středoškoláky, kurzy archivní a spisové služby. Vyučují špičkoví odborníci – vysokoškolští pedagogové, lidé z praxe – ze Státního oblastního archivu v Praze, našeho archivu a archivní správy. Nová smlouva o spolupráci mezi Filozofickou fakultou a SÚA umožňuje našim zaměstnancům bezplatně navštěvovat všechny typy přednášek, seminářů a kurzů, konaných v jeho prostorách.

Postrádali jsme proškolení a nácvik řešení standardních situací při výkonu státní kontroly v předarchivní péči dle zákona 552/1991 Sb. Pomoc v rámci následné kontroly přislíbil odbor interního auditu a supervize ministerstva vnitra, aby mohly být odstraněny především formální nedostatky výstupů.

Dle momentální potřeby a z vlastních zdrojů se uskutečňovala individuální proškolení uživatelů inventarizačního programu Janus. Další kurzy z oblasti výpočetní techniky absolvovali pracovníci v Institutu pro místní správu v Benešově. Poklesl zájem o dosud bezplatné jazykové kurzy Policejní akademie. Z časových důvodů si účast zpravidla nikdo nemůže dovolit. Pro vedoucí oddělení byly zorganizovány dva paralelní kurzy angličtiny. Z důvodu velké finanční zátěže je nelze otevřít pro další zájemce.

Zbývá zmínit doktorandská studia nejmladších vysokoškoláků (4 osoby, bez nároku na pracovní čas), studium na Soukromé fyzicko-právní akademii k získání středoškolského vzdělání. Jeden z kolegů již úspěšně zakončil postgraduální studium na vysoké škole. V roce 2003 dokončily 3 pracovnice archivní kurs s vynikajícími výsledky Význam mají i speciální dílčí proškolení účetních, hospodářek, auditora, právníka či správců sítě pořádaná ministerstvem nebo soukromými agenturami.

Počet pracovníků archivu k 31. 12. 2003:
systemizační stav: 145 + 2 MD, fyzický stav: 153.

1. Předarchivní péče a akvizice archiválií

Oproti roku 2002, kdy v oblasti předarchivní péče kromě běžné práce dominovaly úkoly spojené s odstraňováním následků povodní v srpnu, to byla v roce 2003 především činnost věnovaná metodickým záležitostem ohledně uplatňování zákona č. 552/1991 Sb. o státní kontrole při provádění předarchivní péče v SÚA. Větší prostor byl věnován též otázkám perspektiv práce s elektronickými dokumenty v SÚA.

SÚA v současnosti na základě platných předpisů a delimitace předarchivní péče mezi státními archivy, kterou ostatně sám inicioval koncem 90. let minulého století, zajišťuje předarchivní péči u těchto původců (jejich celková základní struktura):

- ústřední orgány státní správy: Úřad vlády, ministerstva (kromě obrany a zahraničních věcí, částečně vnitro) – 14
- ostatní státní úřady s celostátní působností – 20 (včetně nově vzniklých institucí – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Nejvyššího správního soudu)
- bývalé ústředně řízené příspěvkové a rozpočtové organizace, subjekty vykonávající přenesené pravomoci státní správy, popř. některé soukromoprávní právnické osoby (po dohodě se SOA) – všechny s celostátní působností – inspekce, komory, fondy, komise, agentury, ústavy, instituty, bývalé podniky zahraničního obchodu aj. – cca 230 subjektů
- právnické osoby soukromoprávního charakteru s celostátní působností (svazy, asociace, spolky, obecně prospěšné společnosti, nadace, občanská sdružení, politické strany a hnutí, spolky a organizace zahraničních Čechů, subjekty zabývající se shromažďováním dokumentace a některých archiválií) – v řádu stovek subjektů
- fyzické osoby – v řádu stovek až tisíců.

V obecné rovině, v rámci SÚA, je 5. oddělení (za pomoci vybraných pracovníků 4., 6. a 8. oddělení) garantem předarchivní péče ve státní sféře, včetně výběru archiválií ve skartačním řízení, a 6. oddělení (metodická pomoc 5. oddělení, popř. jeho vybraných pracovníků u původců) je garantem předarchivní péče v nestátním sektoru. Pracovníci 8. oddělení Tomáš Kalina a Miroslav Kunt poskytují výše uvedeným oddělením metodickou pomoc a spolupracují s nimi v oblasti průzkumů a výběru elektronických dokumentů, včetně problematiky jejich dlouhodobého uchovávání.

Na základě metodiky AS MV o uplatňování zákona č. 552/1991 Sb. o státní kontrole v oblasti předarchivní péče (č. j. AS – 279/3 – 2003) byly provedeny konzultace pracovníků oddělení v Nejvyšším kontrolním úřadu a v březnu připraven předběžný plán kontrol pro rok 2003. Protože šlo o novou, odborně náročnou problematiku, pracovníci oddělení konzultovali průběžně záležitost kontrol s partnerskými státními archivy (zejména s MZA Brno, ZA Opava a SOA Zámorsk) a do konce roku připravili návrh metodiky a rámcový plán kontrolních akcí na rok 2004. S rozvinutím vlastní kontrolní činnosti podle výše uvedených pravidel se počítá od 2. čtvrtletí 2004. V uplynulém období též příslušní zainteresovaní pracovníci SÚA počítali se slíbenou instruktáží k problematice výkonu státní kontroly v rámci předarchivní péče ve státních archivech, a to ze strany AS MV. Tato záležitost bohužel zatím realizována nebyla, byla snaha alespoň v 1. čtvrtletí 2004 zorganizovat pro potřeby SÚA obdobnou akci. V závěru roku 2003 proběhla v SÚA rovněž následná kontrola pracovníků odboru interního auditu a supervize MV k plnění opatření k nápravě nedostatků, zjištěných při kontrolním průzkumu plnění povinností při výkonu státní správy v oblasti archivnictví (původní č. j. OVK – 16/2001).

Celkové výsledky skartačního řízení, resp. výběru archiválií ve skartačním řízení v SÚA v roce 2003:

- počty uzavřených skartačních řízení:
 - státní instituce - 30
 - nestátní sektor – 16
- v rámci těchto výše uvedených uzavřených skartačních řízení bylo
 - navrženo cca 240 bm obyčejných písemností ke skartaci (z let 1972 – 2001)
 - cca 1 317 bm účetních písemností ke skartaci (z let 1964 – 2001)
 - navrženo cca 81 bm utajovaných písemností ke skartaci (z let 1968 – 1999)
 - celkem navrženo ke skartaci cca 1 638 bm písemností
 - vybráno cca 33 bm archiválií z obyčejných písemností (z let 1975 – 2000)
 - cca 7 bm archiválií z účetních písemností (z let 1988 – 1995)
 - cca 16 bm archiválií z utajovaných písemností (z let 1954 – 1999)
 - celkem vybráno jako archiválie cca 56 bm písemností
- zde je třeba zdůraznit, že řada skartačních řízení z předcházejícího období, popř. i některých novějších záležitostí nebyla zatím pro časovou i odbornou náročnost dokončena a nebyla tedy při této příležitosti ani vykázána
 - celkem byly připomínkovány spisové a skartační normy u dvaceti subjektů, z nichž jde o 11 státních orgánů a 9 institucí nestátní sféry.

Pokračovali jsme především v intenzivní činnosti ve správních archivech resortů spravedlnosti, zemědělství, financí, kultury, školství, zdravotnictví a sociální péče. Ze všech těchto resortů jsme v průběhu roku přejímali části archivních fondů.

V oblasti předarchivní péče o elektronické dokumenty a s ní související problematice jejich dlouhodobého uchování došlo v roce 2003 k dalším konzultacím zainteresovaných pracovníků 5. a 8. oddělení na půdě SÚA a současně i na AS MV ohledně představ v tomto směru o budoucím specializovaném pracovišti při SÚA a rovněž o přípravě vládního usnesení k této problematice. Ostatně nutnost řešit již v roce 2004 otázku rozsáhlé dokumentace kupónové privatizace v elektronické podobě a v rámci toho i problematiku dlouhodobého uložení archiválií ověřit v praxi zatím reálné možnosti a schopnosti SÚA v tomto směru.

Při akvizicích se zaměřujeme na získávání archivů významných politiků (na tomto místě je možno zmínit alespoň zahájení přebírání osobního archivu někdejšího předsedy vlády gen. Ing.

Aloise Eliáše předávaného historičkou PhDr. Janou Pasákovou), představitelů spolků a organizací s celostátní působností, vysokých státních úředníků, publicistů, historiků a archivářů.. Kvitovat s povděkem je třeba rovněž plynulé předávání archivu prof. PhDr. Vlastimila Kybala, jež zprostředkuje Společností Vlastimila Kybala (jmenovitě Dr. Jaroslav Hrdlička). Zájemce o dějiny umění zaujme určitě zpráva o převzetí fondu Bílkovi a Nečasovi (depozitum Galerie hlavního města Prahy). Odborníky potěší zvěst o rozhodnutí historika Bořivoje Čelovského, M.A., PhD. svěřit své písemnosti našemu archivu i převzetí pozůstalosti manželů Margity a Miroslava Kárných. Bezprostředního badatelského využití došel rovněž osobní archiv archiváře ing. Otokara Havlána. Ocenit lze kompletaci fondů ústřední výbor Národní fronty a ústřední výbor Českého svazu žen.

Vysoce je nutno ocenit rozhodnutí vedení České strany národněsociální a Syndikátu novinářů ČR darovat České republice své archivy (dosud je SÚA spravoval jako depozitum). Byla uzavřena nová depozitní smlouva s Českou stranou sociálnědemokratickou (za ČSSD ji signoval předseda vlády PhDr. Vladimír Špidla). V roce 2004 by měla být zúročena jednání s Republikovým koordinačním centrem Svazu mladých (nástupce Socialistického svazu mládeže) a Svazem nuceně nasazených

V oblasti předarchivní péče jsme se orientovali na spolupráci s archiváři politických stran a hnutí a významných občanských sdružení (včetně nástupců bývalých dobrovolných organizací a transformovaných státních rozpočtových a příspěvkových organizací). Velmi perspektivně se jevila spolupráce s představiteli zahraničních Čechů, která se odrazila i v oblasti zahraničních služebních cest, bohužel snižující se personální kapacita archivu jako celku bude znamenat přehodnocení celkových priorit. Další plošné rozšiřování úkolů v zahraničí již nebude možné.

Z nejvýznamnějších akvizic fotografických, kinematografických či zvukových dokumentů můžeme zmínit příslušnou část pozůstalosti Františka Bílka, která nám byla předána z Galerie hl.m. Prahy a která čítá více než 800 evidenčních jednotek vzácných fotografií a negativů. Rovněž nám bylo předáno cca 5669 evidenčních jednotek kinematografických filmů z produkce Krátkého filmu Praha a.s., jehož součástí jsou velmi zajímavé dokumentární filmy. Také díky převzetí tohoto materiálu jsme získali svolení Krátkého filmu Praha a.s. k využívání filmů vzešlých z jeho produkce pro účely SÚA. Materiál však musí ještě projít skartačním řízením, jeho předání velmi pospíchalo a nebyl čas ho provést v předstihu. Další akvizice pak byly získány koupí prostřednictvím nákupní komise. Z nich můžeme jmenovat další část Osobního fondu Chalupníček, která však tentokrát byla určena především do sbírky map a plánů (Karlštejn).

V této skupině snad lze vykázat i spolupráci s Vojenským historickým archivem, jehož ředitel nás požádal o vyjádření k uložení fotoarchivu, především skleněných negativů Rudolfa Brunera-Dvořáka, které mají nevyčíslitelnou historickou i uměleckou hodnotu a byla zahájena jednání směřující k předání těchto materiálů do SÚA.

Evidence přírůstků za rok 2003

V roce 2003 bylo do přírůstkové knihy SÚA zapsáno celkem 100 přejímek (1296,4 bm archiválií, 14094 ukládacích jednotek). V roce 2003 předalo archiválie do SÚA celkem 48 institucí (66 přejímek, 1260,7 bm) a 24 osob (34 přejímek, 35,7 bm). Z předaných písemností původců, kteří dosud neměli v SÚA založený fond, vzniklo v SÚA celkem 28 nových fondů (459,6 bm), přičemž k 20 z nich byl k 31.12.2003 založen nový EL JAF.

Přejímky zapsané do přírůstkové knihy SÚA v roce 2003

1. Počty přejímek, bm a ukládacích jednotek podle oddělení, která spravují převzaté archiválie:

Oddělení	Počet přejímek	Počet bm	Počet ukládacích jednotek
01 5	0,77	14	
02 1	1,6	14	
03 1	27	140	
04 28	850,05	5054	
05 5	72	632	
06 54	70,33	2393	
08 2	10,12	116	
12 4	264,53	5731	
celkem: 100	1296,4	14094	

2. Počty přejímek, bm a ukládacích jednotek podle oddělení, která archiválie přejímala:

Oddělení	Počet přejímek	Počet bm	Počet ukládacích jednotek
01 5	0,77	14	
02 1	1,6	14	
03 1	0,6	5	
04 16	635,5	4164	
05 13	213,75	1420	
06 53	69,73	2388	
08 7	109,92	358	
12 4	264,53	5731	
celkem: 100	1296,4	14094	

3. Počty přejímek, bm a ukládacích jednotek podle pracovníků, kteří přejímali archiválie:

Pracovník	Oddělení	Počet přejímek	Počet bm	Počet ukládacích jednotek
Benešová	12 1	0,5	10	
Blodigová	06 11	25,13	1911	
Brom	05 7	35	148	
Bubeník	06 5	11	189	
Jílková	02 1	1,6	14	
Kaďorek	08 1	0,12	1	
Kahuda	06 10	13,63	102	
Kalina	08 2	40	265	
Kokošková	03 1	0,6	5	
Křečková	01 1	0,5	1	
Křesťan	06 7	2,86	26	
Kunt	08 4	69,8	92	
Machková Z.	06 11	5,78	70	
Marešová	04 3	39	375	
Marvalová	06 1	1,24	12	
Matušíková	01 4	0,27	13	
Mrvíková	12 2	262,03	5670	
Nosková	04 1	138	824	
Paulus	06 7	9,69	74	
Plíhalová	06 1	0,4	4	
Pšeničková	04 1	29	227	
Slezáková	12 1	2	51	
Šimánková	04 9	334,5	2132	
Štverák	04 2	95	606	
Žabka	05 6	178,75	1272	
celkem:	100	1296,4	14094	

4. Přehled institucí (organizací) a jednotlivců, kteří předávali archiválie do SÚA:

a) Organizace a instituce

Předávající organizace	Počet přejímek	Počet bm	Počet UJ	
Antikvariáty, knihkupectví	1	129		
Archipo Praha s. r. o.	1	4	28	
Archiv Národního muzea	1	0,01	3	
Centrotex a. s. v likvidaci	1	1		
Česká archivní společnost	1	0,15	1	
Československá obchodní banka	1	14	35	
Český statistický úřad	1	33	165	
Český svaz žen	1	5,4	38	
Galerie hl. m. Prahy	2	13	1158	
Generální ředitelství Vězeňské služby ČR	3	12,5	183	
HMR Produktion GmbH	1	0,03	1	
Hudební informační středisko	1	2	6	
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	1	9	63	
Krajský soud Ústí nad Labem, pobočka v Liberci	1	15	215	
Krátký film Praha a.s.	1	262	5669	
Ministerstvo dopravy	1	65,7		
Ministerstvo financí	4	171,25	1235	
Ministerstvo informatiky	1	0,2	34	
Ministerstvo kultury	1	1	10	
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1	35	326	
Ministerstvo pro místní rozvoj	1	50	400	
Ministerstvo spravedlnosti	2	28,5	204	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1	1	138	824
Ministerstvo zdravotnictví	2	11	80	
Ministerstvo zemědělství	1	29	227	
Ministerstvo životního prostředí	1	13		
Moravský zemský archiv v Brně - Státní okresní archiv Pelhřimov	1	1	11	
Nadace Český fond umění	1	3,7	22	
Národně demokratická strana	1	0,12	1	
Národní knihovna ČR	2	3	20	
Nejvyšší soud ČR	1	10	65	
Pražská informační služba	1	0,72	6	
Rejstřík trestů Praha	1	40	320	
Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR	1	3	19	
Ředitelství silnic a dálnic ČR	1	30	150	
Společnost Vlastimila Kybala	6	0,81	9	
Státní oblastní archiv v Zámrsku	1	2,1	17	
Státní oblastní archiv v Plzni	3	1,8	23	
Státní oblastní archiv v Praze	1	0,06	3	
Státní okresní archiv Přešov	1	0,01	1	
Státní plavební správa	1	3,6		
Státní úřad pro veřejné informační systémy	1	0,3	58	
Státní ústřední archiv v Praze	3	10,62	120	
Tuzex a. s. v likvidaci	1	3	21	
Úřad vlády ČR	1	4	23	
Ústav pro péči o matku a dítě	1	3	39	
Vrchní státní zastupitelství v Praze	1	225	1125	
Výbor "Oni byli první"	1	0,12	1	
celkem: 66	1260,7	13088		

b) Jednotlivci

Předávající osoba	Počet přejímek	Počet bm	Počet UJ
Císař Čestmír PhDr.	1	0,01	1
Čelovský Bořivoj I	8,88	65	
Hanuš Miroslav dipl. technik	1	0,01	3
Havlín Otokar Ing.	2	9,5	68
Houska Leoš Doc. PhDr. CSc.	1	1,24	12
Chalupníček Bohumil Doc. ak. arch.		1	2
Chalupová Jana Mgr.	1	2	82
Chmátalová Eva Ing.	3	0,51	7
Karlsson Blanka PhDr., PhD.	3	0,37	5
Kimlová Zdeňka 1	0,12	1	
Kosta Jiří Prof. Dr.	1	0,12	1
Kouřil František Ing.	1	0,3	602
Mrázek Pavel Ing.	3	3,65	26
Pasáková Jana PhDr.	1	0,12	1
Pošusta Stanislav RSDr.	1	0,24	2
Příkaská Eva 1	0,1	6	
Snětivá Milada 1	0,24	2	
Špinková Libuše 1	0,5	10	
Špiritová Alexandra Mgr.	3	0,46	19
Štětínová Dagmar 1		0,24	2
Tarkó Helena M., PhDr., Mgr.	1	0,01	3
Tomeš Josef PhDr.	2	1,48	12
Vališ Zdeněk Dr. 1	0,6	5	
Vaš Karel, PhDr. JUDr., CSc.	1	3	20
celkem: 34	35,7	1006	

5. Přehled fondů (původců), jejichž písemnosti byly převzaty do SÚA:

a) Organizace a instituce, sbírky

Název fondu/Původce	Počet přejímek	Počet bm	Počet UJ
Archivní registratura SÚA 2	10,12	116	
Archivy českých zrušených klášterů za Josefa II.	1		0,5
Centrotex, organizace zahraničního obchodu, Praha	1		1
Česká archivní společnost 1	0,15	1	
Český fond výtvarných umělců - Dílo	1	3,7	22
Český statistický úřad (1969-1990) 1		25	125
Český statistický úřad (1990-1999) 0		8	40
Český svaz žen - ústřední výbor 1		5,4	38
Dokumentace 2	0,74	6	
Federální ministerstvo dopravy 1		65,7	
Fond národní obnovy 1	81	571	
Fond znárodněného hospodářství, Praha	1	14	35
Generální prokuratura ČSSR 1		225	1125
Generální ředitelství stavby dálnic, Praha	1	27	140
Hlavní grémium lékárníků 1	1	11	
Horní úřad Horní Slavkov 1	1,6	14	
Hudební informační středisko 1		2	6
Institut pro kriminologii a sociální prevenci 1		9	63
KOOSPOL, organizace zahraničního obchodu, Praha 1			4
Krátký film, Praha 1	262	5669	28

Ministerstvo financí ČSR, Praha	0	18	137			
Ministerstvo financí II, Praha	3	72,25	527			
Ministerstvo kultury ČSR/ČR, Praha	1	1	10			
Ministerstvo lesního a vodního hospodářství, Praha	1	1	9			
Ministerstvo práce a sociálních věcí0	2,5	67				
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČSSR	1	32,5	259			
Ministerstvo pro místní rozvoj	1	50	400			
Ministerstvo spravedlnosti (1993 -)1	5,5	43				
Ministerstvo spravedlnosti ČSR	2	63	481			
Ministerstvo školství ČSR 1	138	824				
Ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR		0	4			
Ministerstvo zdravotnictví 1990 -	1	8	57			
Ministerstvo zdravotnictví ČSR	1	3	23			
Ministerstvo zemědělství II, Praha	1	29	227			
Nadace EN Video	1	0,01	2			
Národně demokratická strana	1	0,12	1			
Národní fronta ČSR - ústřední výbor	1	4	23			
Národní informační středisko ČR	2	0,5	92			
Nejvyšší soud	1	10	65			
Rozhodčí soud při Československé obchodní komoře, Praha	1	3	19			
Sbírka dokumentace Josefa Tomeše1	1,12	9				
Sbírka drobných tisků Národní knihovny ČR1	2,5	19				
Sbírka map a plánů	1	1	129			
Sbírka písemností osobní povahy	1	0,01	3			
Sbírka videokazet1	0,03	1				
Sbírka výstřižků	1	0,72	6			
Společnost Vlastimila Kybala	4	0,21	6			
Správa Sboru nápravné výchovy	3	12,5	183			
Státní plavební správa, Praha	1	3,6				
Státní soud Praha 1	15	215				
Středisko pro rozvoj silnic a dálnic	0	3	10			
Tisková sbírka	3	0,21	23			
Tuzex, organizace zahraničního obchodu, Praha	1	3	21			
Ústav pro péči o matku a dítě, Praha	1	3	39			
Výbor "Oni byli první"	1	0,12	1			
Zemský svaz družstev a spolků pro chov těžkých koní teplokrevných Praha	1	2,1	17			
Židovské kontrolní matriky	2	0,2	9			
Židovské matriky2	0,07	4				
celkem: 68	1248,68	11963				

b) Jednotlivci

Název fondu/Původce	Počet přejímek	Počet bm	Počet UJ
Bílkovi a Nečasovi	2	13	1158
Čelovský Bořivoj, M. A., PhD.	1	8,88	65
Dědina d'Anceux Ivo Gabriel	3	3,65	26
Eliáš Alois Ing.	1	0,12	1
Havlín Otokar, Ing.	2	9,5	68
Hodinová - Spurná Anežka	2	0,5	5
Houska Leoš, Doc. PhDr., CSc.	1	1,24	12
Hůza Josef	1	0,5	10
Chalupníček Miroslav, ak. arch.	1	2	51
Kabriel Bedřich Josef (1909-1987)	1	0,36	3
Karlsson Blanka, PhDr., PhD.	3	0,37	5
Kárných Margita a Miroslav	1	2	82

Kosta Jiří, Prof. Dr.	1	0,12	1		
Kouřil František, Ing.	1	0,3	602		
Kriegel František, MUDr.	1	0,24	2		
Kybal Vlastimil, Prof. PhDr.	3	0,61	6		
Píka Heliodor	1	0,6	5		
Pošusta Stanislav RSDr.	1	0,24	2		
Sbírka písemností osobní povahy - JUDr. Josef Kotrlý	1	0,01	3		
Štětinová Dagmar	1	0,24	2		
Vaš Karel, PhDr. JUDr., CSc.	1	3	20		
Vránovi Božena (1907-1991) a Vladimír (1902-1978)	1	0,12	1		
Zlatarjeva Marica	1	0,12	1		
celkem: 32	47,72	2131			

6. Počty přejímek převzatých do SÚA podle způsobu nabytí:

Způsob nabytí	Počet přejímek	Počet bm	Počet ukládacích jednotek
dar	37	295,4	6005
depozitum	3	15,5	1177
koupě	7	3,38	683
mimo skartační řízení	18	37,97	378
ve skartačním řízení	35	944,15	5851
celkem: 100	1296,4	14094	

7. Počty přejímek převzatých do SÚA podle formy přírůstku:

Forma přírůstku	Počet přejímek	Počet bm	Počet ukládacích jednotek
delimitace celého fondu	1	1,6	14
delimitace k existujícímu fondu	6	3,37	41
nový fond	25	459,6	7601
přírůstek k existujícímu fondu	68	831,83	6438
celkem: 100	1296,4	14094	

8. Nově převzaté fondy do SÚA (forma přírůstku = nový fond):

Název fondu/Původce	Číslo JAF	Odd.	Počet bm	Počet UJ
Bílkovi a Nečasovi	1498	06	12	81
Čelovský Bořivoj, M. A., PhD.	1507	06	8,88	65
Český statistický úřad (1969-1990) nový fond			04	25
Český statistický úřad (1990-1999) nový fond			05	8
Dědina d'Anceux Ivo Gabriel	1494	06	3	22
Fond znárodněného hospodářství, Praha		1514	04	14
Havlín Otokar, Ing.	1504	06	5	35
Houska Leoš, Doc. PhDr., CSc.	1515	06	1,24	12
Hůza Josef	1510	12	0,5	10
Institut pro kriminologii a sociální prevenci		nový fond	04	9
Kabriel Bedřich Josef (1909-1987)	1493	06	0,36	3
Kosta Jiří, Prof. Dr.	1508	06	0,12	1
Kouřil František, Ing.	1496	06	0,3	602
Krátký film, Praha	1509	12	262	5669
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČSSR	1513		04	32,5
Ministerstvo pro místní rozvoj		nový fond	05	50
Ministerstvo spravedlnosti (1993 -)nový fond			05	5,5
Ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR		nový fond	04	4
Ministerstvo zdravotnictví 1990 -		nový fond	05	8

Národně demokratická strana	1503	06	0,12	1		
Píka Heliodor	1495	06	0,6	5		
Společnost Vlastimila Kybala	1500	06	0,12	1		
Středisko pro rozvoj silnic a dálnic nový fond			04	3	10	
Ústav pro péči o matku a dítě, Praha	1506	04	3	39		
Vaš Karel, PhDr. JUDr., CSc.	1505	06	3	20		
Vránovi Božena (1907-1991) a Vladimír (1902-1978)	1502	06	0,12	1		
Výbor "Oni byli první"	1497	06	0,12	1		
Zlatarjeva Marica	1516	06	0,12	1		
celkem:	459,6	7601				

3. Zpracování archiválií a anotace nových archivních pomůcek.

Zpracovatelským počínům v uplynulém roce bylo věnováno 18 % pracovního času. Toto číslo je mj. ovlivněno starou metodikou vykazování, kdy soupisové akce nejsou zařazovány do této skupiny, ale figurují ve využívání archiválií. Koncentrace 1. oddělení na Soupis pečeti, pečetidel a sádrových odlišků znamená masivní odliv pracovního času ve prospěch tohoto úkolu. Konstatovaný trend bude pokračovat i v roce 2004, neboť rekonstrukce budovy na Třídě Milady Horákové dovolí plnit pouze tento typ úkolů. Vysoký stupeň rozpracování archivních pomůcek v celém SÚA slibuje pro rok 2004 uzavření řady dlouhodobých zpřístupňovacích prací. V případech, kdy půjde o časově náročné zpřístupnění velkých celků, budeme se snažit alespoň formou provizorních archivních pomůcek či inventárních soupisů pro dílčí části fondu dát veřejnosti alespoň částečný nástroj k vyhledávání a ulehčit tak archivářům přípravu materiálů pro studovnu.

Inventarizace

V souladu se závěry metodické komise bylo započato pořádání, inventarizace a rejstříkování fondu Židovské kontrolní matriky, vzhledem k vysoké nahlédací agendě však práce nepostupovaly v původně plánovaném rozsahu. Ze zpracovatelských počínů uvádíme i okruh zemědělských fondů do roku 1918, jež vyžadují velkou erudici počínaje vymezením fondů, stanovením optimálního metodického postupu apod., a koneckonců i velkou vynalézavost při zpracování v databázovém programu. To hlavně v případě, že jde o rozsáhlé registraturní celky. Před vytištěním z databáze Janus stojí dokončené zpracování vídeňského Ředitelství císařských soukromých a rodinných fondů (ŘSRF/V). Nejvíce dnů v zemědělském okruhu bylo věnováno zpracování a inventarizaci registratury velkostatku Červené Poříčí, jež spadá do Administrace toskánských statků a ta ještě do vyššího celku Ředitelství císařských soukromých a rodinných fondů Praha. (ATS – Červené Poříčí). Inventář je v současné době v procesu schvalování. Poslední z rozpracovaných fondů a zároveň období předešlého, ATS – Horní Police, se inventarizuje v Janusu, v příštím roce se dokončí a vytiskne. Již dříve dokončený a ke schválení odevzdaný monumentální inventář k fondu Účtárny císařských soukromých a rodinných statků (ÚSRS) prošel na začátku roku 2003 závěrečnými kolacemi, posléze byl však stažen ze schvalování ještě k některým úpravám.

Významným počinem mezi fondy samosprávy je pořádání a příprava inventáře Intendance německého zemského divadla v Praze. Pomůcka by měla být dokončena během roku 2004. Práce na prohloubeném inventáři fondu Staré montanum se přehouply do další fáze, spočívající v ukládání dříve vytvořených registů do Janusu. Současně s tím pokračuje i vytváření nových

záznamů tak, aby se co nejdříve podařilo dotáhnout do konce první svazek inventáře. Při přetrvávajícím polovičním úvazku zpracovatelky je ale třeba vyslovit pochybnost nad termínem dokončení této části ještě v roce 2004, spíše půjde o rok následující. Vzhledem k minimálnímu úvazku zpracovatele se obdobným tempem bude rozvíjet i inventarizace fondu Archiv H. Ripky (do roku 1988 uložen v bývalém SÚ MV ČR), zahájené v roce 2003. Na metodické komisi SÚA byla navržena archivní pomůcka odpovídající struktuře fondu a provázanosti s tzv. lustrační kartotékou AMV.

V uplynulém roce byla dokončena revize soupisu spolků z fondu Ministerstvo vnitra – nová registratura, sign. D 3111, který prováděli v oddělení v předminulém roce studenti. Vyhotovená databáze byla dána k dispozici studovně a bude vytištěna jako dodatek k inventáři. Pokračovaly práce na prohloubeném inventáři k fondu Německý státní ministr pro Čechy a Moravu. Vzhledem k množství dalších úkolů všech pracovníků i k náročnosti práce, probíhá inventarizace poměrně pomalu, v tomto roce se zpracovaly (takřka zkatalogizovaly) 24 kartony.

V souvislosti s přejímkou písemností Ředitelství silnic a dálnic v Měříně, které se nacházely v rozsypu, bylo přikročeno k jejich okamžitému inventování. Vnitřní skartaci bylo vyřazeno 2,7 bm spisů a byla vytvořena část archivního fondu o rozsahu 222 kartonů, tj. 27,75 bm s názvem Generální ředitelství silnic a dálnic – dodatky.

Časově nejnáročnější úkol 3. oddělení však představovalo adjustování fondu Policejní ředitelství Praha II. – všeobecná registratura (1941-1950) a průběžné ukládání inventárních záznamů do počítače. Podílela se na něm většina pracovníků oddělení a v průběhu roku se podařilo i přes letní přestávku zpracovat dalších asi 3 700 kartonů (tj. 462,5 bm), takže na konci roku 2003 bylo inventarizováno již více než 13 000 kartonů spisů.

Od léta roku 2003 přibyla podobná práce i na mimopražském pracovišti. Archivářky tam průběžně adjustují staré fascikly se sčítacími operáty z území odstoupeného Říši (fond Sčítání obyvatelstva 1939). V současné době je naplněno sčítacími archy kolem 1100 archivních krabic, tj. 137,5 bm, které byly speciálně vyrobeny pro tento účel. Písemnosti byly v minulých letech velmi často používány a jejich fyzický stav není dobrý. Uložení v pevných krabicích s minimálním přístupem prachu tomuto významnému fondu jen prospěje.

Při zpřístupňování archivních fondů z období po roce 1945 jsme upravili plánované úkoly podle aktuálních potřeb především úřední nahlédací agendy. V roce 2002 jsme zahájili jako kolektivní práci třídění registratury Ministerstva zdravotnictví z let 1945 – 1968. Původní manipulace se nedochovala a časté organizační změny nedovolily opírat se přímo o organizační řády. Rok 1968 rozdělil zřejmě celek na 2 fondy (též Ministerstvo zdravotnictví ČSR r. 1969 – 1989). Vzhledem k častým badatelským požadavkům jsme současně pořádali a inventarizovali nejdůležitější věcné skupiny - zasedání kolegia ministra a materiály pro schůze vlády. Každý zápis schůze obsahuje záznamy všech projednávaných bodů. Formou prozatímního inventárního soupisu bylo takto zpřístupněno 158 kartonů.

Ve fondu Dům zahraničních služeb MŠ ČSR r. (1968) 1974 – 1989 jsou uloženy doklady o studiu zahraničních studentů na československých vysokých školách. V posledních několika letech byl zaznamenán značný zájem o tyto informace. Bývalí studenti žijící v zahraničí i v České republice žádají o potvrzení doby studia pro účely důchodového zabezpečení a rovněž přibývá požadavků orgánů státní správy o informace z tohoto fondu pro různé šetření. Vzhledem k velké roztříštěnosti a značnému rozsahu tohoto celku jsme přikročili k uspořádání souborů dokladů studujících podle zemí a uvnitř podle kmenových čísel. Každé kmenové číslo soustřeďuje

písemnosti o délce pobytu v Československu, průběhu studia, jeho ukončení nebo přerušení. V roce 2004 bude v této části fondu pořízen prozatímní inventární soupis.

Pro naléhavé potřeby vyřizování restituční nahlédací agendy jsme průběžně třídili a pořádali dílčí části rozsáhlého fondu Ministerstva zemědělství (Ministerstvo zemědělství VII. odbor a IX. odbor r. 1945 – 1953). V těchto dvou odborech jsou uloženy konfiskační spisy a spisy vztahující se k družstvům lesního hospodářství. Třídění a pořádání probíhalo podle původních vlastníků nebo podle lokalit. Obdobně byla uspořádána nejvyužívanější část fondu Československé státní statky, n. p., Praha (1943) 1949 – 1951. Třídící jednotkou bylo zvoleno katastrální území, případně sídlo statku. Byl vypracován podrobný zeměpisný rejstřík, který obsahuje jména původních vlastníků a informace o převodech držby půdy.

Kontinuálně pokračovaly pořádací práce ve fondu G. Husák – dílčí fond ÚV KSČ (1968 – 1989). Ve fondu Předsednictvo ÚV KSČ (1981 – 1989) byla provedena revize úplnosti "archivních jednotek" na podkladě záznamů v kartotéce zápisů schůzí předsednictva. Soustředili jsme se na doplnění chybějících podkladových materiálů, na dokončení uspořádání, na adjustaci a označení obalů tak, aby vznikl jednotný celek zápisů schůzí předsednictva ÚV KSČ z let 1945 – 1989.

S využíváním jsou dále spjaty soupisové práce ve fondu Ministerstvo zemědělství – privatizační projekty a revize vzácného fotografického materiálu ve fondu Ukrajinské muzeum v Praze.

K vnitřní oponentuře v rámci oddělení byl předán inventář k rozsáhlému a historicky cennému fondu Svaz Čechů z Volyně. K širší diskusi, minimálně na úrovni metodické komise SÚA, byl připravován elaborát k problematice pořádání archivů spolků a jiných organizací a sdružení občanů.

V roce 2003 nedošlo ke kvalitativnímu urychlení tempa zpřístupňovacích prací ve sbírce Ministerstvo zahraničních věcí - výstřižkový archiv III, což si vyžádalo v závěru roku 2003 určitá personální opatření.

V roce 2003 byly průběžně inventarizovány přírůstky do Sbírký pozitivů, Sbírký negativů a Sbírký mikrofilmů. Započato bylo s inventarizací Osobního fondu Chalupníček a to s ukládáním dat do databáze. Pořádací práce byly zahájeny u fondu Fotoarchiv ČTK 1920-1936. Ukládání záznamů do databází nepovažujeme za práci mechanickou, v případě zpracování foto-, fon-, kinodokumentů se jedná zároveň o katalogizaci (pracovník zároveň formuluje a zjišťuje údaje, tzn. nejedná se o mechanický přepis dat).

Na základě zpracování Osobního fondu Gajda Rudolf (6. odd.) byl pořízen inventární soupis fotografických dokumentů, které jsou součástí tohoto fondu. Dokončeny byly práce na inventarizaci fondů: Fotoarchiv ČTK 1919-1938, a Fotoarchiv ČTK 1930-1939, které jsou přístupné prostřednictvím databáze FOTO. Dále byly vypracovány inventární soupisy k fondům Správa informačních center, Praha; Chemapol; Koospol; Výstavnictví-kinematografické filmy; Centrotex; Ministerstvo práce a sociálních věcí-kinematografické filmy; Ústav stavebních informací – obrazové a zvukové dokumenty, které byly předány ředitelce SÚA k posouzení. Protože tyto pomůcky zatím nebyly schváleny, budou jejich anotace předmětem výroční zprávy za rok 2004.

Ze zvukových dokumentů byl roztríděn a spořádán Osobní fond Ježek a Osobní fond Pluhař, které jsou připraveny k dalšímu zpracování. V těchto fondech však bude nutné nejprve provést rozsáhlé konzervační zásahy a po té bude přikročeno k jejich dalšímu zpracování.

Nezanedbatelnou část pracovní doby si vyžádala práce na elaborátu "Kmenové fondy SÚA", vyžádaném odborem archivní správy MV.

V oblasti retrospektivní konverze byla činnost oddělení informatiky zaměřena na zpracování

záznamů z již dříve digitalizovaných a pomocí OCR nebo přepisem převedených pomůcek. V roce 2003 byly separovány záznamy z 846 stran původně papírových archivních pomůcek (Ministerstvo zemědělství – JZD, Zemský výbor – železniční oddělení). Vlastními silami oddělení přepsalo 200 stran (Mgr. Hála, Ministerstvo pošt – předávací seznam). Jinak byly především převáděny předpřipravené pomůcky do databáze systému JANUS 2000 a doplňována hierarchie záznamů v nich. Takto byly zpracovány přepsané pomůcky Politické byro ÚV KSČ 1954-1962 (13 tisíc záznamů, bez rejstříků), Předsednictvo ÚV KSČ 1962-1966 (4500 záznamů, bez rejstříků), Ministerstvo pošt 1945-1952 (1500 záznamů, bez rejstříků), Svaz Čechů z Volyně (2000 záznamů, 1100 rejstříkových hesel). Konverzi z jiných databázových systémů reprezentuje dokončení převodu pomůcky ke Sbírce map a plánů z prostředí CDS/ISIS (10 tisíc záznamů, 2800 rejstříkových hesel) a zpracování databáze Pražské spolky, poskytnuté Archivem hlavního města Prahy (33 tisíc záznamů o více než 18 tisících spolicích).

Databáze ze systému Janus budou začátkem roku zpřístupněny v badatelně SÚA. Dva dílčí inventáře sekretariátu A. Novotného (zahraničí, vnitřní záležitosti) byly rovněž konvertovány do Janusu. Zcela mimo pracovní dobu a s pomocí badatele, byla vytvořena v Janus 2000 pomůcka k třem ročníkům chronologicko-numerické všeobecné spisovny Ministerstva dopravy a spojů, vzápětí ihned sloužící pro poskytování konzultací a k nahlédací agendě (1550 záznamů, rejstříky).

Konverze obecně vyžaduje množství rutinní a zrakově namáhavé práce, jakož i práce tvůrčí při absenci úvodů k pomůckám, nastavení tiskových sestav či při zpracování podkladů pro právní zajištění využívání (Pražské spolky).

Katalogizace

Mezi katalogizačními projekty je třeba jmenovat databázi budovanou k fondu Prezídium ministerské rady Vídeň (MRP/R). V roce 2003 do ní byly uloženy více než čtyři tisícovky záznamů, což znamenalo mj. dokončené zpracování let 1900 – 1918. Probíhá zde i revize dosavadních registů a rejstříkových hesel, aby po doplnění mohlo být vše do konce roku 2004 zpřístupněno badatelům ve studovně. Neméně významnou databází je evidence archiválií spolků z fondu České místodržitelství.

Soupis konfiskovaného tisku do roku 1918: i zde se práce definitivně přehouply do další fáze. V průběhu roku už byly nejen vytvářeny nové záznamy, ale zpracovatelka začala ukládat zhruba třináctitisícovou masu záznamů do Janusu. Z ohromného množství informací určených ke zpracování vyplývá, že práce budou ještě pokračovat minimálně celý příští rok a i v roce dalším. I tato databáze by však mohla začít být využívána, byť nekompletní, už v průběhu roku 2004 pro badatele. Podle signálů ze studovny by o tento materiál byl ze strany badatelů značný zájem. Po celkovém zpracování by stálo za to uvažovat i o tištěné verzi, už (ale nejen) proto, že v této podobě je k dispozici i soupis konfiskovaného tisku z fondu Vrchní státní zastupitelství (VSZ) z období první republiky. V našem případě jde kromě VSZ navíc o databázi z registratury prezidia českého místodržitelství, ze signatury věnované sledování tisku.

Dlouhodobý projekt katalogizace protokolů schůzí vlád byl v minulém roce omezen jen na přípravné kroky k práci na katalogizaci 12. vlády. Autorky se shodly na základě doporučení ediční rady SÚA na tom, že edice k vládám již v budoucnu připravovány nebudou a práce na samotném katalogu se již rozbíhají.

Většina archiválií uložených v oddělení "Foto" je zpracovávána formou katalogizačních záznamů. V roce 2003 byly katalogizovány přírůstky do Sbírky negativů, Sbírky pozitivů a Sbírky mikrofilmů a to formou lístkových katalogů. Dokončeny byly práce na katalogizaci fondu

Drtikol.

Průběžně pokračovala katalogizace Centrálního katalogu fotoarchivu SÚA a jeho dislokace do badatelný. Součástí těchto prací bylo pořízení rejstříku ke jmenné části tohoto katalogu. Byly dokončeny některé drobné dodatky do katalogu Sbírkových fotografií Svazu českých fotografů.

Soupisy

V případě Soupisu vedut se jednalo o dodatečné sjednocování a úpravy jednotlivých katalogových hesel části pocházející z fondů 1. oddělení. Nové soupisové práce pokračovaly celkem plynule ve Sbírkě map a plánů a dalších sbírkových fondech a rodinných archivech. Tento úkol bude ukončen k 30.6. 2004.

Soupis pečeti patří již tradičně k pilotním úkolům 1. oddělení a lze konstatovat, že všichni zúčastnění podávali nadstandardní výkony, o čemž svědčí i odborná vyjádření zahraničních expertů. Úkol byl plněn ustáleným zpracovatelským kolektivem a ve výborné kvalitě bylo zpracováno 1 072 ks pečeti. Soupis pečeti dospěl na 6. oddělení do závěrečného stadia. Celkem zde byl vyhotoven popis 985 pečeti (z toho v roce 2003 435 pečeti) fondu Rodinný archiv Metternichů (do roku 1526), probíhá závěrečná redakce a v březnu 2004 bude odevzdán Archivní správě.

Anotace nových archivních pomůcek:

Inspekce císařských soukromých a rodinných statků Smiřice (1881) 1902-1912 (1913), Inventář, 2003, s. 69, Marie Vávrová, Jiřina Junčová; 22 úředních knih, 14 registraturních pomůcek, 109 kartonů spisů

Velkostatky Bezno a Smiřice zakoupil v roce 1881 císař František I. a přičlenil je rodinnému fondu, který založila císařovna Marie roku 1765 pro zaopatření a stavovské vydržování potomků panovnické rodiny. Správy obou panství podléhaly od roku 1881 Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků v Praze. Vzhledem k tomu, že tato organizace v praxi nevyhovovala, byl zřízen nový úřad na základě rozhodnutí Generálního ředitelství císařských soukromých a rodinných fondů ve Vídni č. 4208 z 5. prosince 1901 pod názvem Inspekce císařských soukromých a rodinných statků ve Smiřicích, která začala fungovat jako dvorský, respektive dvorský státní úřad od 1. ledna 1902. Stala se mezičlánkem mezi místními správami obou velkostatků a Ředitelstvím císařských soukromých a rodinných statků v Praze, kterému podléhala. Její činnost se vztahovala na řízení a kontrolu místních správ velkostatků Smiřice a Bezno.

Zřízení a činnost inspekce nesplnily původní očekávané předpoklady, a proto došlo na základě nejvyššího rozhodnutí z 13. července 1912 (Ischl) k jejímu zrušení. Její kompetence byla přenesena zpět na Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků v Praze. Inspekce převzala po svém vzniku podle rozhodnutí Generálního ředitelství císařských soukromých a rodinných statků ve Vídni z 5. prosince 1901 z registratury pražského ředitelství spisy z let 1881-1901 týkající se obou velkostatků. Po ukončení její působnosti byla veškerá písemná pozůstalost předána zpět do registratury Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků v Praze. Po roce 1918 získalo československé ministerstvo zemědělství spisy smiřické inspekce spolu s registraturou pražského ředitelství v rámci spisové rozluky s Rakouskem. Nástupce Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků v Praze, Ředitelství státních lesů a statků v Praze, předal 11. dubna 1934 písemnosti inspekce Československému státnímu archivu

zemědělskému v Praze, který je jedním z předchůdců Státního ústředního archivu v Praze.

Péče o spisový materiál vzniklý z činnosti inspekce měla dobrou úroveň. Inspekce ve Smiřicích převzala část písemností k uvedeným velkostatkům z registratury pražského ředitelství a důležité spisy, které nemohlo ředitelství postrádat, měly být opsány. Tato část archivního materiálu se stala základem nově budované registratury inspekce. Vlastní akta inspekce a podání jí došla byly evidovány v podacích protokolech. Registraturní systém úřadu byl totožný s věcným uspořádáním písemností Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků v Praze a stal základem zpracování fondu. Za inventární jednotku byla stanovena jedna signatura a v případě rozsáhlejších celků se inventární číslo shoduje s podsignaturou.

Písemnou pozůstalost smiřické inspekce tvoří smlouvy, normálie, zprávy inspekce o personálním, majetkovém a finančním stavu místních správ velkostatků ve Smiřicích a v Bezně a cukrovaru ve Smiřicích. Písemnosti fondu mohou posloužit pro studium hospodaření obou zmíněných velkostatků.

Fond uspořádala v letech 1968-1969 Marie Vávrová, která k němu vyhotovila inventář. Při revizi provedené Jiřinou Juněcovou došlo k zařazení knih do fondu, do jednotlivých věcných skupin byly doplněny spisy označené v původní archivní pomůcce jako nesignované, spojily se roztržené signatury a byla provedena vnitřní skartace. K fondu byl po revizi vypracován nový inventář opatřený úvodem a rejstříkem osobním, zeměpisným a věcným.

Příloha

Pořádání a inventarizace

1. Pozůstalost Bauer
2. Archiv pražského arcibiskupství, IV
3. Židovské kontrolní matriky
4. Řád benediktinů Břevnov – rytiny
5. Ředitelství císařských soukromých a rodinných fondů Vídeň
6. Administrace toskánských statků – Červené Poříčí
7. Administrace toskánských statků – Horní Police
8. Účtárna císařských soukromých a rodinných statků Praha – kolace
9. Intendance německého zemského divadla Praha
10. Intendance českého Národního divadla Praha
11. Staré montanum – revize a ukládání do PC
12. Generální ředitelství silnic a dálnic – dodatky
13. Archiv H. Ripky
14. Německé státní ministerstvo
15. Policejní ředitelství Praha, II
16. Sčítání obyvatelstva 1939
17. Ministerstvo zdravotnictví 1945-1968
18. Ministerstvo zdravotnictví ČSR 1969-1989
19. Dům zahraničních služeb MŠ ČSR (1968) 1974-1989
20. Ministerstvo zemědělství VII. a IX. odbor, 1945-1953
21. Československé státní statky (1943) 1949-1951
22. G. Husák – ÚV KSČ 1968-1989

23. Předsednictvo ÚV KSČ 1981-1989
24. Svaz Čechů z Volyně
25. Archiv Syndikátu novinářů
26. Sběrka map a plánů
27. RAT – Leopold II.
28. RAT – sbírka map
29. RAT – sbírka fotografií
30. Sokol Paříž
31. Svaz protifašistických bojovníků – ÚV
32. Ministerstvo zahraničních věcí – výstřížkový archiv 3
33. Sběrka Výstřížky
34. Sběrka Dokumentace
35. Bílkovi a Nečasovi
36. ČFVU – Dílo
37. Kárných
38. Návod na pořádání spolků
39. Federální ministerstvo paliv a energetiky
40. Federální ministerstvo paliv a energetiky – odbor uranového průmyslu
41. Ministerstvo zemědělství – privatizační projekty
42. Státní ústav pro rajónové plánování
43. Český statistický úřad
44. OZO Koospol
45. OZO Rapid
46. Ministerstvo zahraničního obchodu 1945-1968
47. Čs. obchodní komora 1949-1992
48. OF Ježek (pásy, GD)
49. OF Pluhař (mg. pásy, GD, negativy, pozitivy, diap)
50. Sběrka gramofonových desek (E. Beneš)
51. Fotoarchiv ČTK 1920-1936
52. Procesy (mg. pásy)
53. Sběrka pozitivů
54. Sběrka negativů
55. Sběrka mikrofilmů
56. OF Gajda (poz.)
57. OF Chalupníček (poz., neg.)
58. Fotoarchiv ČTK 1919-1938 (poz., neg.)
59. Fotoarchiv ČTK 1930-1939
60. Správa informačních center (KF)
61. Chemapol (KF)
62. Koospol (KF)
63. Výstavnictví (KF)
64. Centrotex (KF)
65. Ministerstvo práce a sociálních věcí (KF)
66. Ústav stavebních informací (KF)
67. Sběrka kinematografických filmů
68. Fotodokumentace 1897-1975.

Katalogizace

1. Nová manipulace – mapy, plány
2. Katalog Prezídia ministerské rady Vídeň
3. Spolky – ukládání záznamů včetně tvorby podkladů
4. Konfiskovaný tisk – soupis z fondů VSZ a PM
5. Katalog Zemský výbor Praha
6. Sběrka pozitivů (nově zhotoveno)
7. Sběrka negativů (nově zhotoveno)
8. Sběrka mikrofilmů (nově zhotoveno)
9. Fotoarchiv ČTK 1919-1938
10. Fotoarchiv ČTK 1930-1939
11. Správa informačních center
12. Chemapol
13. Koospol
14. Výstavnictví
15. Centrotex
16. Ministerstvo práce a sociálních věcí
17. Ústav stavebních informací
18. Sběrka kinematografických filmů
19. Drtikol (neg.)
20. Chalupníček
21. Centrální katalog fotoarchivu
22. Sběrka fotografií SČF
23. Sběrka videokazet.

Rejstříkování

1. Židovské kontrolní matriky
2. Londýnský archiv.

4. Péče o fyzický stav archiválií

Pokračovaly práce související s povodněmi 2002 jak v rovině experimentálních prací (spolupráce s Národní knihovnou ČR), tak v rovině jednání, vyjednávání a diskusí o dalším postupu záchrany zmražených dokumentů státních institucí. Za úspěch lze považovat Usnesení vlády ČR číslo 216 z března 2003, ve kterém se podařilo prosadit personální, přístrojové i materiální posílení restaurátorských pracovišť státních archivů. Bohužel díky současným personálním restrikcím ve státní správě se stalo personální posílení restaurátorských pracovišť velmi nejistým. Zástupci oddělení připravovali podklady pro veřejnou obchodní soutěž na výběr firmy, která rozmrazí zmražené dokumenty, a stali se též členy výběrové komise. Za neúspěch lze označit fakt, že se doposud nepodařilo získat lyofilizační komoru slíbenou nizozemskými archiváři v rámci povodňové pomoci a bezprostředně tak zahájit rozmrazování zmražených archiválií. Díky osobním kontaktům též proběhlo slavnostní předání "povodňového" daru

(kartonů firmy EMBA) maďarských archivářů.

V květnu bylo uděleno knize Restaurování a konzervování archiválií a knih, kterou vydalo nakladatelství Paseka Praha a jejíž autoři jsou většinou pracovníci 10. oddělení, ocenění nejkrásnější kniha roku.

Koncem roku se uskutečnil v prostorách Státního ústředního archivu již XII. Seminář restaurátorů a historiků, který se za dobu trvání (více než 30 let) stal velmi prestižním a uznávaným odborným fórem v oboru a sborníky z těchto setkání se staly základní literaturou pro tuzemské a slovenské restaurátory.

Pracovníci reprografického úseku pokračovali v bezpečnostním mikrofilmování fondů SÚA: Židovské matriky, Registra, České místodržitelství, Morava, Prezídium českého místodržitelství a Policejní ředitelství Praha. K celkovému množství zhotovených bezpečnostních mikrofilmů je třeba připočítat cca 192 000 políček a 576 000 políček jejich kopií v rámci dlouhodobé zakázky pro Memorial Holocaust Museum v USA.

Dále byly zhotovovány černobílé negativy pozitivy z fondů Maltézští rytíři, RAM a ŘSLS (pergamenové listiny před a po restaurování) a Leica (pro fotosbírku SÚA) a byla zajišťována běžná badatelská agenda. Značná část kapacity fotografického atelieru byla věnována zhotovování reprodukcí pro katalogy výstav. V současné době jsou vyžadovány pouze digitální snímky v nejvyšší kvalitě. V roce 2003 se nepodařilo zahájit plánované systematické zhotovování digitálních snímků map ze sbírky Map a plánů SÚA. Jednotlivé bezpečnostní mikrofilmy jsou kontrolovány po vyprání analytickou metodou dle ČSN ISO 417 - Stanovení zbytkového thiosíranu ve zpracovaných fotografických materiálech metodou s methylenovou modří. Průběžně bylo provedeno 166 kontrolních analýz.

V následující tabulce jsou shrnuty kusy a počty dnů k zajištění jednotlivých činností reprografického úseku oddělení péče o fyzický stav archiválií (mimo studovny a odborná oddělení):

Pořizování bezp. a stud. reprodukcí

Bezpečnostní mikrofilm	pol.	50164		
dny	125			
Kopie bez. mikrofilmu	pol.	66926		
dny	46			
Vyvolávání mikrofilmů	dny	44		
Kontrola kvality mikrofilmů a negativů	dny	79		

Pořizování reprodukcí pro badatelské účely

Mikrofilm	pol.	3145		
dny	21			
Negativy	kusy	2522		
dny	197			
Zvětšeniny	kusy	3521		
dny	246			
Digitální snímky	kusy	0		
dny	0			
Elektrografické kopie	kusy	29446		
dny	40			

Pořizování reprodukcí pro výstavní účely

Negativy	kusy	0		
dny	0			
Zvětšeniny	kusy	0		
dny	0			
Digitální snímky	kusy	520		
dny	90			

V roce 2003 pokračoval úsek konzervování a restaurování archiválií v restaurování větších celků přijatých do oddělení v minulých letech. Detašované pracoviště oddělení umístěné v budově SÚA Milady Horákové 133 věnovalo pozornost restaurování pečeti z archivu Řád maltézských rytířů. Bylo zrestaurováno 143 pečeti a 167 pečeti bylo vyčištěno a konzervováno. Restaurování, kromě obvyklé řady, vyhovělo zakázce pro Dolnorakouský archiv restaurováním vyšších inv. čísel (v rozmezí 1242 – 1561). Průběžně byly rovnány mapy z archivu Řádu Křižovníků. V současné době je vyrovnáno 114 map. Bylo sejmuto 7 negativních forem pečeti králů a pokračovalo odkyselování Desk zemských (DZ 506). Z AČK byly vyčištěny pečeti Konfederace stavů (AČK 2328,2329), tj. 172 kusů pečeti. Komplexně byla restaurována kniha z Řádu Augustiniánů 2691 a 6 rukopisů z Nové manipulace. Byly provedeny opravy 2 vazeb a 1 polokožená vazba. V menší míře byly restaurovány pergamenové listiny (4 ks), aktový materiál a prováděny kartonážní práce podle aktuálních potřeb.

Restaurátorské pracoviště umístěné na Chodovci pokračovalo v restaurování archiválií přijatých již minulých letech nebo zahájilo práce na nových objednávkách:

- pergamenové listiny a pečeti z fondu RAM - L, VI. odd., fotografická dokumentace položek RAM 90-116 byla dokončena, práce odevzdána; byl přijat ke konzervaci další karton listin RAM 177-130, listina RAM-A, kart. 1, erbovník RAM-A 5/IX/4 a čestný doktorát Klementa Metternicha z Oxfordské univerzity
- archiválie z fondu AČK, I. odd. listina inv. č. 1996 připravena k odeslání; pokračují práce na pečeti inv. č. 2228 (zlomky)
- pokračuje odkyselování Desk zemských a zhotovování ochranných obalů
- 15 listin ŘSLS/ P, II. odd. (přijato 24. 3. 1999), konzervace probíhá
- kniha fondu Syndikát novinářů, VI. odd. (přijato 9. 9. 1999), dokončeno, zbývá fotodokumentace po restaurování
- mapa fondu SMP, konzervace probíhá.
- rukopis RAT L. II. sign. 15 B 20 C IV/ F/ 3 (přijato 1. 8. 2000), konzervace probíhá
- mapa RAT inv. č. 274 (přijato 1. 8. 2000), dokončeno
- fond RAT - 3 rozměrné geografické atlasy (nesig.) (přijato 24. 1. 2000), probíhá konzervace
- skleněný negativ fondu ČTK - TGM inv. č. 33/1 (přijato 12. 5. 2001), dokončeno, odevzdáno
- aktový materiál Národní výbor, II. odd. (kartony 3 a 4 přijaté 4.2.2002), dokončeno, odevzdáno
- kniha fondu Sokol Paříž, VI. odd. (přijato 6. 2. 2002), dokončeno, odevzdáno
- 4 knihy fondu VHÚ Jáchymov, II. odd. (přijato 4.4.2002), konzervace probíhá (2 knihy dokončeny)
- 6 složek fondu ÚŘP, III. odd. (přijato 29. 7. 2002), zbývá dokončit 2 složky
- celý fond J. a G. Andresovi, VI. odd (přijato 30.7. 2002), konzervace probíhá
- evidenční karty fondu PŘ-EO karton 1729 (přijato 5. 8. 2002), konzervace dokončena, odevzdáno
- Fotoarchiv RP, VI: odd. (přijato 19.8. 2002), dokončeno, odevzdáno
- 7 archiválií pro výstavu "Novináři a novinářské organizace", dokončeno, odevzdáno
- 4 konskripční archy, II. Odd., dokončeno, odevzdáno
- alba Kv KSČ č. 13 a 14, XII. Odd., dokončeno, odevzdáno
- karton Ředitelství císařských soukromých a rod. Statků, II. odd., dokončeno, odevzdáno
- Svatopluk Čech, Vídeň, VI. Odd., dokončeno, odevzdáno
- FČTK 1919-1938-20 ks skleněných negativů, dokončeno, odevzdáno
- PŘ-EO evidenční karty karton 1761, konzervace probíhá

- FMD 1971-1988 JAF 1256 – zpráva o havárii, dokončeno, odevzdáno
- Fotoarchiv RP-54 obálek, dokončeno, odevzdáno
- desky pro archiválie 7 ks, dokončeno, odevzdáno
- Ukrajinské muzeum Praha – 5 skleněných negativů, dokončeno, odevzdáno
- Žižkův památník v Příbyslavi – plán, VI.odd., dokončeno, odevzdáno
- PMV/R Vídeň, karton 231, II. Odd., konzervace probíhá
- fotografie FD 1897-1975 inv. č. 2026 a 3748, dokončeno, odevzdáno
- 4 dokumenty a fotografie z pozůstalosti J. Hlůzy, dokončeno, odevzdáno
- odlepení fotografií Broumova 1984, dokončeno, odevzdáno
- Ukrajinské muzeum, karton 98, konzervace probíhá
- Chalupníček M. skleněné negativy, konzervace probíhá
- zhotoveno 35 kopií pečeti
- Georgica Curiosa (knihovna SÚA), restaurování probíhá

V rámci zajišťování preventivní péče o archivní fondy průběžně probíhaly průzkumy fyzického a mikrobiologického stavu archivních fondů. Koncem roku proběhla kontrola stavu vzácných rukopisů, které byly vyžádány na výstavu pořádanou Metropolitním muzeem v USA. Pro rukopisy Zbraslavská kronika, Gelnhausenův kodex a Graduál 2G11 byly vypracovány zprávy o fyzickém stavu včetně obrazové dokumentace.

V průběhu celého roku probíhaly testy přítomnosti plísní, vyhodnocování mikrobiologických stěrů, konzultace řešení a návrhy pro dezinfekce v ethylenoxidové komoře. I v letošním roce byl zaznamenán obrovský nárůst prováděných prací – 356 mikrobiologických zkoušek (pro srovnání v jiných letech jich bývá kolem 150)

Proběhla kontrola účinnosti sterilizace v ethylenoxidových komorách a pro studovnu SÚA byly individuálně dezinfikovány jednotlivé archiválie, které neprošly sterilizační komorou (fotografie, jednotlivé knihy). Materiály z karanténních depozitářů vyjmuté pro potřeby badatelů (50 celých krabic, 289 jednotlivých složek a 50 knih) bylo nutné prohlédnout a individuálně dezinfikovat.

Jako v minulých letech probíhala též spolupráce s různými institucemi (většinou se jednalo o provedení stěrů a jejich vyhodnocení, dále spolupráce v některých výzkumných úkolech a průzkumech): Archiv hlavního města Prahy, Státní oblastní archiv Praha, Státní oblastní archiv Zámorsk, Státní okresní archiv Brno-venkov, Státní okresní archiv Domažlice, Archiv Pražského hradu, Archiv města Plzně, Archiv města Brna, Vojenský ústřední archiv, Národní knihovna v Praze, Uměleckoprůmyslové muzeum, Muzeum hlavního města Prahy, Národní muzeum v Praze, Institut restaurování a konzervačních technik v Litomyšli, Česká spořitelna České Budějovice, Galerie Benedikta Rejta v Lounech, Česká národní banka České Budějovice, Národní technické muzeum v Praze, Archeologický ústav AVČR, Státní plavební správa, Správa sociálního zabezpečení, Správa Pražského hradu, Regionální muzeum v Chrudimi, České muzeum výtvarného umění, Filozofická fakulta UK.

V archivních odděleních byla prováděna péče o fyzický stav archiválií formou periodických kontrol všemi správci fondů, z nichž jsou někteří též správci depozitářů, průběžně po celý rok a v součinnosti s badatelnou. Podobně byla při revizi fondu AČK věnována pozornost též fyzickému stavu pergamenových listin a pečeti. Byl zabezpečen plynulý průběh přípravných prací (organizace, vyhotovování podkladů) pro pořizování zajišťovacích reprodukcí fondů.

Už několik let běží mikrofilmování vybraných archiválií 2. oddělení, v minulém roce z fondu Policejní ředitelství Praha – prezídium (indexy PP) a České místodržitelství (elenchy). Jako kritérium výběru byly stanoveny hlavně nejvíce opotřebované a zároveň frekventované

exempláře, resp. celé signaturní řady. Studijní kopie se půjčují na místo originálů. Některé z těchto mikrofilmů se navíc staly základem pro pilotní projekt digitalizace mikrofilmů (indexy PP). Od něj se dá očekávat ještě komfortnější nahrazení papírových originálů, protože badatelé jistě rádi sáhnou po možnosti pohodlného prohlížení na monitoru.

Dalším mikroprojektem se stalo naskenování prvních 15 kartonů pobytových přihlášek z fondu Policejní ředitelství Praha – konskripce. Předcházelo tomu však celkově půl druhého roku úsilí, jednání, kalkulací a organizování. Velmi kvalitní obrázky za přijatelnou cenu se zdají potvrzovat správnost nastoupené cesty, která ovšem bude trvat zřejmě více let.

Péče o fyzický stav archiválií v oddělení "Foto" spočívá především v evidenci a pravidelných kontrolách bezpečnostních mikrofilmů. Nově pořízené mikrofilmy byly opatřeny kartami, konsignacemi a přehledy. Nezpracovány zatím zůstávají mikrofilmy pořizované pro zahraniční instituce a to především z důvodů personální nedostatečnosti. V roce 2003 se nám podařilo opatřit novými obaly, které vyhovují příslušným normám pro ukládání fotografického materiálu, 11 800 negativů ze Sbírký negativů, stejné obaly byly použity na skleněné desky fondu Drtikol (1903ev.j.), při těchto pracích byla zároveň provedena kontrola jejich fyzického stavu. Bylo zjištěno, že původní obaly byly často k negativům přilepeny, takže ve spolupráci s 10. oddělením je průběžně prováděno jejich očištění a případné další restaurátorské zásahy. Nově byly uloženy velké formáty fotografií z fondu FD 1897-1975, případně zjištěná poškození byla rovněž dána k nápravě restaurátorům. Kontrola fyzického stavu proběhla i u fondu Fotoarchiv ČTK 1920-1936 a to v souvislosti s jeho pořádáním.

V roce 2003 byly prostřednictvím desinfekčních komor ošetřeny pouze archiválie a knihy poškozené při povodních v roce 2002. Celkem bylo v roce 2003 vydesinfikováno 3 827 bm těchto dokumentů a to ve všech případech náležejících jiným institucím (15 subjektů). V důsledku užití linky pro cizí archiválie došlo k výraznému zpomalení prací pro vlastní archiv.

Dezinfekce etoxenem v SÚA v roce 2003:

Název instituce	Počet bm
Archeologický ústav AV ČR	37,5
Archiv Akademie věd ČR	380
Archiv Veliké lóže ČR	125
Divadlo Říše loutek	125
Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy	390
Knihovna Národního muzea	450
Knihovna ZOO Praha	37,5
Městská knihovna Praha	530,5
Muzeum družstevnictví	250
Národní knihovna ČR	325
Národní technické muzeum	583,5
Památník Tereziín	75

Státní oblastní archiv v Třeboni	285	
Středočeské muzeum v Roztokách		100
Ústav pro jaderný výzkum Řež	133	
Celkem vydezinfikováno:	3827	

Zpráva o stavu kulturních památek ve Státním ústředním archivu za rok 2003

Na základě Metodického návodu k provádění návrhů na uznání archiválií za kulturní památky a o ochraně archiválií uznaných za kulturní památky z roku 1977 a dle interního Pokynu pro uložení a ochranu archiválií uznaných za kulturní památky byla ve dnech 20. a 25.11.2003 provedena pravidelná kontrola stavu a uložení kulturních památek ve Státním ústředním archivu. Kontrolováno bylo celkem 24 kulturních památek.

Za jednotlivá oddělení kontrolu provedli:

1. oddělení: PhDr. Pazderová, Mgr. Křečková, PhDr. Čumlivski, Mgr. Sedláček
2. oddělení: Mgr. Koláčný
4. oddělení -
6. oddělení: Mgr. Paulus
8. oddělení: Mgr. Kaďorek
10. oddělení: Ing. Dernovšková, B. Bartl

Při kontrole bylo zjištěno následující:

Číslo KP: 2
Datum kontroly: 20.11.2003
Název KP: Mzdový spor mezi tiskařskými dělníky a majiteli kartounek 1823
Stav KP: V roce 2003 byly nahrazeny nevyhovující starší opravy novými,

archiválie

byly odkyseleny a uloženy do nové obálky s chlopněmi z nekyselého kartonu (detaily viz Zpráva o konzervaci/restaurování č. 732).

Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 3

Datum kontroly: 20.11.2003
Název KP: Svatováclavský výbor 1848, Národní výbor 1848
Stav KP: V roce 2003 byla dokončena konzervace kartonů č. 3 a 4.
Navrhovaná opatření: Pokračovat v konzervaci - kartony č. 5 a 6.

Poznámka:

Číslo KP: 4

Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Torzo pamětní zakládací listiny Národního divadla v Praze z r. 1868 +
obrysy fragmentů zachycené na umělohmotné folii
Stav KP: Stav dobrý, nezměněn.
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 4a

Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Novodobá rekonstrukce listiny pamětní jež se týče stavby Národního
divadla v Praze a seznam osob a firem, které se na znovuzbudování divadla
podílely - rok 1883 (rekonstrukce V. Kocourek, 1963-1965)
Stav KP: Stav dobrý, nezměněn.
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 4b

Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Torzo původního plánu budovy Národního divadla + obrysy fragmentů
zachycené na umělohmotné folii
Stav KP: Stav dobrý, nezměněn.
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 5

Datum kontroly: 20.11.2003
Název KP: Protokol Politického klubu dělnického v Praze 1880
Stav KP: V roce 2003 změněno pH, archiválie byla odkyselena a uložena do nové
obálky s chlopněmi z nekyselého kartonu (detaily viz Zpráva o
konzervování/restaurování č. 733).
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 6

Datum kontroly: 20.11.2003
Název KP: Provolání "Lide pracující" k 1. máji 1890
Stav KP: V roce 2003 byly nevyhovující starší opravy nahrazeny novými,

archiválie

byly odkyseleny a uloženy do nové obálky s chlopněmi z nekyselého

kartonu (detaily viz Zpráva o konzervování/restaurování č. 734).

Navrhovaná opatření: Uložit do většího kartonu dle rozměrů archiválií.

Poznámka:

Číslo KP: 7

Datum kontroly: 20.11.2003

Název KP: Rezoluce a memoranda s požadavky na zestátnění klíčového průmyslu,

bank,

energetických zdrojů a podniků

Stav KP: V roce 2003 uloženo do nových kartonů.

Navrhovaná opatření: Zvážit odstranění kovových sponek (drátků).

Poznámka:

Číslo KP: 8

Datum kontroly: 20.11.2003

Název KP: Dokumenty z porady představitelů politických stran, zájmových a odborových organizací a významných osobností veřejného života konané 23. února 1948 v Obecním domě v Praze

Stav KP: Stav nezměněn.

Navrhovaná opatření: Výhledově archiválie uložit do nové obálky z nekyseleho

kartonu a do

nového kartonu.

Poznámka:

Číslo KP: 45

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Kancionál vyšehradský - 15. stol.

Stav KP: Stále přetrvává slabý zápach, jinak stav dobrý.

Navrhovaná opatření: Dlouhodobě sledovat, jinak žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 50

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Registra krále Vladislava II., kniha XXII. z let 1498-1502

Stav KP: Stav nezměněn, dobrý.

Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 51

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Urbář arcibiskupských statků - po roce 1390

Stav KP: Stav stabilizován.

Navrhovaná opatření: Ověřit stabilitu v místech s inkoustovými skvrnami, změřit pH.

Poznámka:

Číslo KP: 52

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Urbář kláštera břevnovského - 1406

Stav KP: Stav nezměněn, dobrý.

Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 53

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Urbář kláštera strahovského - 1410

Stav KP: Stav nezměněn, dobrý.

Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 54

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Berní rejstřík arcibiskupských statků - 1379

Stav KP: Stav nezměněn, dobrý.

Navrhovaná opatření: žádná.
Poznámka:
Číslo KP: 55
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Listina Přemysla Otakara I. z 24. července 1224
Stav KP: Stav nezměněn, dobrý.
Navrhovaná opatření: žádná.
Poznámka:

Číslo KP: 80
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Kresba Petra Brandla Svatá rodina
Stav KP: Stav nezměněn, dobrý.
Navrhovaná opatření: žádná.
Poznámka:

Číslo KP: 85

Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Desky zemské
Stav KP: V roce 2003 pokračovalo odkyselování a výroba speciálních

ochranných

krabic, jinak stav nezměněn.

konzervaci.

Navrhovaná opatření: Pokračovat v odkyselování a podle potřeby provádět i základní

Poznámka:

Číslo KP: 102
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Listiny Archivu české provenience dominikánského řádu do r. 1526
Stav KP: Stav nezměněn, dobrý, průběžně je sledován správkyňí fondu.
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 103
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Listiny Archivu české františkánské provincie do r. 1526
Stav KP: Stav nezměněn, dobrý, průběžně je sledován správkyňí fondu.
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 104
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Listiny fondu Archivu generalátu a konventu křížovníků s červenou

hvězdou

v Praze do r. 1526

Stav KP: Stav nezměněn, dobrý, průběžně je sledován správkyňí fondu.

Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 105
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Listiny fondu Benediktini - Břevnov do r. 1526
Stav KP: Stav nezměněn, dobrý, průběžně je sledován správkyňí fondu.
Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 106
Datum kontroly: 25.11.2003
Název KP: Listiny Archivu Českého velkopřevorství maltského řádu
Stav KP: V roce 2003 pokračuje restaurování pečení (hotovo cca 800 listin),

konzervace listin neprobíhá z důvodu nedostatku vhodných ochranných krabic (o výrobě se jedná s firmou EMBA Paseky a s Národní knihovnou v Praze). Zabezpečovací reprodukce zhotoveny do č. 2435.
Navrhovaná opatření: Pokračovat v konzervaci a restaurování, urychleně zajistit

dodávku

vhodných krabic.

Poznámka:

Číslo KP: 107

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Listiny Archivu české provincie augustiniánského řádu do r. 1526;

rukopis

i. č. 68 zv. Codex Thomaeus z téhož archivu

Stav KP: Rukopis - stav nezměněn, dobrý; listiny - stav nezměněn, dobrý,

průběžně je

sledován správkyňí fondu.

Navrhovaná opatření: žádná.

Poznámka:

Číslo KP: 108

Datum kontroly: 25.11.2003

Název KP: Listiny fondu Premonstráti Strahov do r. 1526

Stav KP: Pokračuje konzervace, která neprobíhá systematicky, ale na základě stanovení priorit, které určuje správce fondu (pečeti v havarijním stavu).

Navrhovaná opatření: Pokračovat v konzervaci.

Poznámka:

V Praze dne 26.11.2003

zpracoval: Rudolf Kad'orek

5. Využívání archiválií veřejností

a) správní činnosti – opisy, výpisy a kopie pro občany

Celkem bylo v roce 2003 zaevidováno 4 744 podání, z toho 251 žádostí podléhalo správním poplatkům (tj. 5,3%). V kolkových známkách bylo vybráno 32.880,-Kč. Celkem bylo vyhotoveno a expedováno 246 zahraničních rešerší tj. 5,2%.

V hodnoceném roce 2003 zaznamenala většina odborných pracovníků postupný odliv mimořádně vzrostlé úřední agendy, s níž se během posledních let potýkali. S končícími termíny různých typů odškodňování občanů za dobu nacistického i komunistického bezpráví klesal zájem žadatelů o problematiku věznění a nuceného nasazení za 2. světové války, o dokládání majetkových křivd a v závěru roku rovněž o zjišťování údajů k odvečeným občanům do SSSR. Zároveň se snižoval počet žádostí o informace z různých sčítacích operátů. Pokles nahlédací agendy však nebyl během roku natolik radikální, aby se v odděleních odsunula nahlédací agenda "na vedlejší kolej", ale pouze se práce stala pro všechny únosnou a ne zcela vyčerpávající.

Skladba nahlédací agendy se oproti minulým letům nezměnila. Nižší počty žádostí oproti minulému roku byly zaznamenány u agendy týkající se věznění a nuceného nasazení, ale i majetkových křivd, protože se zpravidla jednalo o dodatečné dohledávání dokumentů obvykle pro soukromé žadatele (či jejich zástupce) o odškodnění nacistické perzekuce. Daleko vyššího počtu oproti dřívějšímu období dosáhly dotazy na zjišťování národnosti a státního občanství, z nichž velkou část tvořily žádosti o dohledání dokladů v souvislosti s odvečením našich občanů do SSSR. Vyjma dotazů na odvečené osoby se v naprosté většině jedná o dotazy státních úřadů či samosprávy. Početná je i agenda zjišťování posledního bydliště osob, kde rovněž jako tazatelé převažují instituce. Naopak dotazy na národnost a státní občanství ze sčítacích operátů kladou ve

velké většině jednotlivci, kteří z různých důvodů potřebují obvykle potvrdit českou či německou národnost.

Průběžně po celý rok jsme vyřizovali žádosti, které souvisely s odškodňováním občanů odsouzených a vězněných z politických důvodů po roce 1948 a občanů zavlčených do SSSR. Protože pracujeme s písemnostmi, které nejsou utříděny a mnohdy k nim neexistují úplné rejstříky, vyžaduje každá žádost řadu konzultací s krajskými soudy, archivy, Ministerstvem spravedlnosti a Nejvyšším soudem a velice úzkou spoluprací s Vězeňskou službou ČR. Tento přístup k nahlédací agendě byl mimořádně časově i odborně náročný, ale zaručoval téměř úplnou úspěšnost a pokud jsme nenalezli potřebný doklad, byli jsme schopni žadatele odkázat na instituci, u které je uložen.

Dále pokračovalo složité vyhledávání archiválií pro účely průmyslových restitucí a dokladování movitého majetku odňatého z rasových důvodů v době okupace. Většinou jsme pracovali pro soudní orgány a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a byly na nás kladeny značné požadavky co do rozsahu a přesnosti. Nahlédací agenda směřující do zemědělských fondů představovala u řady žádostí dohledání až několika desítek katastrálních území, případně jednotlivých parcel u obecního i státního majetku, což obtížnost vyhledávání ještě zvyšovalo.

Jednotlivé požadavky vlády, resortů a orgánů činných v trestním řízení měly charakter složitých rešerší. Pro NBÚ, MO a BIS jsme prováděli rovněž rozsáhlá šetření v rámci realizace zákona č. 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností.

Zhruba 32 % požadavků směřovalo k poskytnutí údajů o národnosti a státním občanství, 4 % se týkala žádostí zavlčených osob do SSSR, cca 22 % mířilo k restitučním případům týkajících se pozemků, lesů a zemědělského majetku vůbec, 11 % dotazů požadovalo potvrzení délky věznění, 9 % podání bylo zasláno v souvislosti s bezpečnostní prověrkou osob - zák. č. 148/1998 Sb. Více než jedno procento pokrývalo složité rešeršních úkoly resortu MV (ÚDV). Asi 6 % požadavků se týkalo restitučních případů průmyslového majetku a rovněž movitostí zabavených z rasových důvodů v období 2. světové války. Zbývajících cca 15 % pokrývají ostatní požadavky různého charakteru z oblasti církví, památkové péče, kultury, školství, žádosti o vyhledání usnesení vlád, potvrzování studia a zaměstnání apod.

b) badatelný

V roce 2003 navštívilo centrální studovnu na Chodovci celkem 1148 badatelů, z toho bylo domácích badatelů 965 a 183 zahraničních. Nejvíce zahraničních badatelů pochází ze Slovenské republiky (49), Německa (31), USA (25), Polska (16), Rakouska (12) a ruský mluvících zemí (16). V centrální badatelně na Chodovci v roce 2003 bylo celkem 5 671 badatelských návštěv, z toho domácích 4 833 a zahraničních 838. Badatelé, především zahraniční, pro něž naše cena kopií není finanční zátěží, mají poměrně značné požadavky na kopírování. Pro badatele bylo zhotoveno celkem 51 681 kusů černobílých elektrografických kopií a 3686 barevných. Pro služební potřebu bylo zhotoveno v kopírovacím úseku badatelný 19 990 kusů kopií. Dále bylo vyřízeno 51 objednávek nejrůznějších kopií zhotovovaných v našem ústavním fotoateliéru. Jedná se o fotografie, digitální i elektrografické kopie (29 446 kusů – viz též pasáž o reprografii v kapitole o péči o fyzický stav archiválií).

Archivní informační systém Badatelna dovoluje personálu studovny získat statistická data o předkládaném archivním materiálu a to kvantitativní, tak kvalitativní. Systém rovněž umožňuje zpracovat i určitou statistiku o studovaných badatelských tématech. Prostřednictvím systému Badatelna bylo objednáno 14 958 objednávek. Dle počtu jednotlivých předložených v pořadí využívání jednotlivých fondů stojí fondy z provenience bývalého ÚV KSČ. Celkový počet

objednávek z nich dosáhl čísla 2 911. Ze samostatně evidovaných fondů bylo dále značně výpůjček z fondu Ministerstvo železnic (1 801 objednávek). Nadále je patrný velký zájem badatelů o dějiny z období 1918 - 1948 (108), menší počet badatelů (43), ovšem s velkými požadavky na objednávky, se zajímal o dějiny po roce 1948. Nejvíce návštěvníků se zajímalo o prameny k určitým osobnostem, zde je nárůst zájmu dán především genealogickým bádáním. Obrovský zájem stabilní skupiny badatelů je o dějiny dopravy, o dějiny spolků.

V badatelně 1. oddělení studovalo v uplynulém roce 1 056 badatelů (981 domácích, 75 cizinců), kteří zde uskutečnili celkem 6 525 badatelských návštěv (6 150 domácích, 375 zahraničních). Při zabezpečování studia badatelů bylo pracovníci badatelnou priorováno 12 653 a reponováno 11 891 ks archiválií, bylo vyhotoveno 57 086 černobílých a 5 742 barevných kopií, celkem 62 828 ks. Stále zde převažuje zájem o informace z oblasti občanské a šlechtické genealogie a s ním spojený zájem o informace z českých katastrů. Za zdůraznitelný fakt považují i stoupající zájem ekologů o tento fond pro potřeby mapování fauny a flory ČR (Natura 2000 a j.) v důsledku vstupu ČR do EU.

Badatelskou agendu však zajišťuje více méně samostatně i oddělení fondů státní správy po roce 1945 a oddělení Foto-.... Je to dáno charakterem archiválií a (ne)zpracovaností fondů. Archiválie byly badatelům většinou předkládány ke studiu do badatelnou. Konzultace s badateli byly samozřejmostí. V roce 2003 poskytovaly pracovníce 4. oddělení badatelské služby v plném rozsahu včetně přípravy archiválií, pořizování kopií ze všech částí fondu ÚV KSČ podle požadavků badatelů a opětovného ukládání do depotů.

Na základě konzultací jsme poskytovali archiválie mladší 30 let z nezpracovaných fondů, pokud badatel projevil vážný zájem nebo existoval projekt vědeckého pracoviště, který tyto dokumenty vyžadoval. Z oblasti nezákonností padesátých let a věznění určitých skupin obyvatelstva jsme vyhledávali archiválie z nezpracovaných fondů ve všech případech, ve kterých jsme byli požádáni Konfederací politických vězňů nebo potomky vězňů. V současné době jsou tato témata rovněž předmětem několika diplomových prací na vysokých školách a jsou zpracovávána za odborné pomoci pracovníků 4. oddělení. Vyrovnali jsme se s náročnou prací při uspokojování požadavků na předkládání mimořádně velkého množství dokumentů pro účely edičních projektů dvou vědeckých pracovišť. Byli to Centrum pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. světové války při ÚSD AV ČR a mezinárodní projekt zaštitěný HÚ FF MU Brno nazvaný "Migrace a transformace. Dokumenty k průběhu a dopadu vyhnání, nuceného vysídlení a osidlování českých zemí 1945 – 1950". V obou případech se jednalo o významná historická témata s velkým politickým přesahem do současnosti, která zasluhují maximální pozornost. Spolupráce je rozvržena do několika let.

Předkládání archiválií z období po roce 1945 do studovny pro badatelské účely předcházela i v roce 2003 nezbytná technická úprava dříve utajovaných písemností. Kromě této průběžné práce byl takto "odtajněn" obsah 1416 celých kartonů deseti dílčích částí fondu ÚV KSČ.

Celkem jsme pro účely badatelnou předložili 2438 kartonů z fondů 4. oddělení a 5907 archivních jednotek ze složitého fondu ÚV KSČ. Archiválie jsme chystali pro 332 badatele a pro 131 úředních návštěv. Nahlédací a badatelská agenda si vyžádaly pořízení 65 320 ks kopií dokumentů.

Problémem při poskytování fotografických dokumentů badatelům bylo to, že jsme nemohli poskytovat jejich digitální kopie. Vzhledem k rostoucím požadavkům nejen badatelů, ale především ze strany AS MV, OTPR MV a dalších rezortních odborů, začíná být problematika skenování vážným nedostatkem.

Celkem jsme v roce 2003 komunikovali při presenčním studiu s 2 438 badateli, kteří uskutečnili 12 552 oficiálních návštěv studoven. Z toho bylo 11 339 domácích a 1 213

zahraničních badatelů. Vůči obsluze studoven bylo požadováno 27 611 objednávek archiválií. Pro badatele bylo vyhotoveno 194 077 černobílých a 9 428 barevných elektrografických kopií, tj 203 505 kusů elektrografických kopií celkem.

c) rešerše pro domácí a zahraniční žadatele

Mimo nahlédací agendy archivní oddělení provádějí i veškeré složitější badatelské rešerše na různá témata: agenda z fondu Židovské matriky (350 ks rešerší tohoto typu, 120 dnů), počet dalších rešerší tohoto typu je v posledních letech stabilizovaný (cca 400, 164 dnů) a neměnná je i jeho tematika. Stále převažuje zájem o informace z oblasti občanské a šlechtické genealogie a s ním spojený zájem o informace z českých katastrů. Za zdůraznění hodný fakt považují i stoupající zájem ekologů o tento fond pro potřeby mapování fauny a flory ČR (Natura 2000 a j.) v důsledku vstupu ČR do EU. Velmi různorodá tematika panuje u fondů z období 1848 – 1918 (347 žádostí, 211 dnů). V oddělení fondů státní správy ...1918 - 1945 se objevují různá témata z meziválečného období a zejména z období 2. světové války (160 žádostí, 380 dnů).

Z celkového počtu pracovních dnů, které mělo k dispozici oddělení fondů po roce 1945, bylo čerpáno na rešeršní práce všeho typu (včetně vyhledávání archiválií k prezenčnímu studiu) 676 dnů a na pořizování odpovědí 85 dnů, tj. celkem 27%. Rozdělit tuto položku na jednotlivé typy agend není při způsobu práce oddělení možné. Na požádání Velvyslanectví Spojených států amerických zde vyhledávali doklady o hrobech amerických vojáků z 2. světové války na československém území a pomáhali poodhalovat osudy amerických zajatců z Vietnamu. Při odchodu velvyslance USA Jeho Excellence Craig R. Stapletona z České republiky bylo osobně uděleno Aleně Noskové a Aleně Šimánkové písemné poděkování.

V dalších odborných úsecích se počty rešerší pohybují do 100 žádostí ročně a tematicky jsou podobné zde již zmíněným. Počty se mírně zvyšují u oddělení "Foto" (143 spisů). Jednalo se o vyhledání fotografických a zvukových archiválií, případně poskytnutí jejich kopií. Žádosti se týkaly vyhledání dokumentů vztahujících se k některým osobám, především prvorepublikové politické scény. Nejobsáhlejší rešerše byla zpracována pro ČTV a týkala se 12 politických činitelů po únoru 1948 (K. Gottwald, V. Kopecký, R. Slánský, V. Široký atd.). Hojně využívány byly, pro tyto účely, rovněž fondy z okupačního období. Velká rešerše byla zpracována pro Galerii Rudolfinum (Sbírka fotografií SČF), která připravovala výstavu "Příběh moderního média" (pod záštitou Velvyslanectví Spojených států amerických).

d) akce pro veřejnost

Pracovníci oddělení Foto-, fono-, kinodokumentů a public relations zajišťovali některé akce samostatně, jiné organizačně ve spolupráci s odbornými garanty z téměř ze všech oddělení. Některé se konaly v mimopracovní době či o sobotách a nedělích.

Kromě výstavy "Skončeno a podepsáno. Drama Pražského povstání ve fotografii." (navštívilo ji 3 082 lidí), jsme spolupracovali na výstavě připravované Archivem hl.m. Prahy "Praha-Čechy-Evropa" (na přípravě exponátů se dále podílelo oddělení 1.,2.,3.,4.,6.,12.), po skončení této výstavy v Praze byla její část převezena do Bamberka (zajišťovali jsme faksimile dvou listin a některé další kopie dokumentů z fondů SÚA). Spolupracovali jsme na přípravě expozice a reprezentativním panelu SÚA pro Knižní veletrh na Tchaj-wanu (únor 2003). Vydatně jsme spolupracovali se SOA Praha při přípravě výstavy "Poklady středočeských archivů". V říjnu 2003 jsme zprostředkovali přemístění expozice "Česká panovnícká a státní symbolika" z Jindřišské věže do muzea v Lánech. Velmi úspěšnou se stala obsahově a graficky vynikající výstava "Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků. Společenského lesku dodala akci účast velvyslance Itálie v ČR, již se ovšem nedostalo adekvátní protiváhy z české strany. Mimořádně

půvabný a nápaditý byl i katalog připravený kurátorkami výstavy (Gregorovičová, Nevímová). Dále byla realizována spoluúčast na těchto výstavách:

- 1) Svět knihy
 - 2) Kardinál Schwarzenberk (Státní zámek Třeboň)
 - 3) Dějiny puncovního úřadu (Puncovní úřad Praha)
 - 4) 775 let založení kostela sv. Tomáše (Řád augustiniánů, Praha)
 - 5) Der Winterkönig. Der letzte Kurfürst aus der Oberen Pfalz (Haus der Bayerischen Geschichte Augsburg a Historisches Museum Amberg)
 - 6) De Winterkonig balling aan het Haagse hof (Haags historisch museum,)
 - 7) Dějiny obce Vlastislav a rodu Kaplírů ze Sulevic (OÚ Vlastislav, zámček Skalka)
 - 8) Cyrilometodějské poutě a cyrilometodějská tradice (FÚ při kostele sv. Františka z Assisi, Praha-Chodov)
 - 9) Dějiny obce Vinoře (MÚ Vinoř – Gottfried)
 - 10) Dějiny obce Tetín (MÚ Tetín – Gottfried)
 - 11) 600 let založení města Vysokého nad Jizerou (Vlastivědné muzeum Vysoké n.J, realizace v r. 2004.)
 - 12) Dějiny řádu voršilek (Řád Voršilky, Praha)
 - 13) Dějiny řádu františkánů (Řád františkánů, Praha, realizace v r. 2004)
 - 14) 100 let Arcibiskupského gymnázia Praha (Arcib. Gymnázium Praha)
 - 15) Stálá expozice Památník Vojna (Muzeum III. odboje v Příbrami)
- dokumentů a fotografií z nezpracovaných fondů. Budou tvořit jádro celé expozice. Na výběru a přípravě jsme pracovali v roce 2002 a 2003.
- 16) Alois Rádl, obětem komunistické zvěle (Městské muzeum a Městská galerie ve Vodňanech)
 - 17) 125. výročí založení ČSSD (Masarykova dělnická akademie)
 - 18) Česko (resp. československo) – francouzské hospodářské styky (Roubaix 2004, garant mgr. Tarantová SOA Praha),

V uplynulém roce se pracovníci věnovali také přípravě výstav pro rok 2004. Kromě práce na přípravách výstavy k 50. výročí vzniku SÚA Praha se jednalo též o publikaci/katalog se stejným zadáním a výstavu s názvem Museli pracovat jsem pro Říši.

V roce 2003 se eviduje celkem 65 exkurzí. V budoucnu bude nutné přesvědčit ostatní pracovníky SÚA, aby odevzdávali schválené formuláře a evidence byla úplná. Stejně bude nutné postupovat u "Přijetí návštěvy" jejichž soupis zcela jistě úplný není.

e) spolupráce s médii

Spolupráce s médii byla v roce 2003 mnohem úspěšnější než v letech předcházejících. Po rozruchu, který vzbudila výstava věnovaná Pražskému povstání (viz příložený soupis), lze konstatovat, že jméno SÚA získalo na váze a to v dobrém slova smyslu. Podařilo se nám získat mnoho osobních kontaktů na redaktory, což je vlastně jediná cesta, jak zajistit, aby se o našich akcích psalo a mluvilo a tím se dostaly do povědomí veřejnosti.

Výsledkem bylo např. to, že autorky výstavy Skrytý půvab..... byly pozvány do pořadu ČT Dobré ráno a hovořily v rozhlasových programech (Rádio 6; Radiožurnál). Zprávy o výstavě se, kromě běžného denního tisku (MF Dnes, Právo,...), objevily i v kulturním přehledu Hospodářských novin a snad ve všech tiskovinách, které vydávají jednotlivé městské části.

Průběžně po celý rok jsme spolupracovali s tiskem, rozhlasem a televizí při tvorbě dokumentárních pořadů, podávali požadované informace, případně kopie dokumentů do seriálů Osudové okamžiky, Předčasná úmrtí, Mezi hvězdou a půlměsícem, do cyklů Cesty víry, "Čestní občané" a do dokumentu Václav Kopecký.

Přehled akcí konaných v SÚA za rok 2003

leden

Archivní kurz pro pracovníky podnikových archivů a spisoven

únor

Mezinárodní pracovní setkání věnované restaurování zasažených archiválií a knižních fondů – Povodně srpen 2002

Výroční členská schůze ČIS

březen

Valná hromada ČAS

Sekce hospodářského archivnictví ČAS

Archivní kurz

Přednáška pro studenty Vojenské akademie

duben

Přednáška pro studenty FF

Archivní kurz

květen

Aktuální otázky softwaru českého archivnictví a srovnání se zahraničím – přednáška pro studenty FFUK

Zpracování krajanských archivů – seminář

Výstava - "Skončeno a podepsáno. Drama Pražského povstání."

červen

Prezentace SW produktů firmy Elsynt Engineering

červenec

Sterilizace povodněmi zasažených archiválií

srpen

Soutěž na dodavatele služeb rozmražení, usušení a předání k desinfekci dokumentů zasažených povodněmi

září

Povodně 2002 – Maďarsko – slavnostní předání archivních krabic

(Výstava - "Z pokladů středočeských archivů" – SOA Praha)

říjen

Týden zahraničních Čechů – jednání sekce (dr. Oldřich Černý – Ženeva)

12. seminář restaurátorů a historiků

Albertky" – promítání pro tělesně postižené

Výuka archivnictví

listopad

Výuka archivnictví

Ediční rada SÚA

promítání filmu Čechy krásné, Čechy mé

Výstava - "Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků"

prosinec

Archivy, muzea a knihovny v digitálním světě – konference

Mikulášská besídka

Výuka archivnictví

Mezinárodní studentská konference – restaurování a ochrana památek

Exkurze

Studenti bakalářského studia Vojenské akademie v Brně

Jihočeská univerzita České Budějovice

FF Olomouc, katedra historie

Oddělení litevských archivů

Maďarské velvyslanectví

Exkurze v rámci akce Týden zahraničních Čechů
Exkurze v rámci 12. semináře restaurátorů a historiků
Ministerstvo obrany ČR – šifrovací odbor
Střední policejní škola v Praze
Fakulta architektury ČVUT
SZŠ Ruská 91
Pedagogická fakulta UK
FF České Budějovice
FF UK Praha

6. Poskytování informací občanům dle zák. č. 106/1999 Sb.

Na základě zákona č. 106/1999 o svobodném přístupu k informacím nebyla poskytnuta žádná rešerše ani jednoduchá odpověď.

7. Vědecký výzkum, ediční a publikační činnost

Práce na edicích a vydávání monografií a článků bývala nedílnou součástí povinností vysokoškolsky vzdělaného archiváře. Profesionální profil našeho povolání se však v průběhu druhé poloviny 20. století podstatně změnil. Svou vinu na tom, že archiváři již nejsou jen méně ceněnou odnoží historického řemesla, měla jistě sociálně politická skutečnost. Výrazně se také změnila očekávání celé společnosti v posledním desetiletí, která požaduje bezchybný a pohotový servis informací a vědomí, že též o cimélie, které patří k rodinném stříbru, řečeno dnes obvyklým žargonem, je řádně pečováno. Historiografické produkty se pomalu stávají třešničkou na archivářském dortu, který se většinou peče doma, ač často platové zařazení do nejvyšších tříd je právě od těchto činností odvislé. Odborná i časová náročnost těchto prací je velká a v hektickém kolotoči uspokojování potřeb badatelů i korespondentů, jenž je propojen se snahou co nejefektivněji získávat a zpřístupňovat fondy, prostě zbývá málo času. Přes tuto jistou skepsi Státní ústřední archiv dbá o vyvážený ediční program, v němž jádro tvoří právě edice archivních dokumentů.

Vlajkovou lodí archivu v oblasti ediční (a též soupisové) práce je bezesporu 1. oddělení. Tato skutečnost je dána významem a stářím fondů, zde opatrovaných. Náležitá pozornost byla věnována prestižní edici Archiv České koruny, a to svazkům IV/6 a V/2 (Čumlivski). Redakci dalších svazků téže edice se věnovala Lenka Matušíková (Archiv České koruny IV/5,6 + V/1,2). Do stejné fáze ediční práce dospěly ediční podniky Berní rula Plzeňsko (Čadková, Zahradníková) a Soupis poddaných podle víry 1651 – Plzeňsko-Klatovsko (Zahradníková). Podle plánu pokračovaly práce i na edici nunciatury Cesare Speciana 1592-1598 (Alena Pazderová). Definitivně byl ukončen úkol připravit Průvodce po fondech SÚA v Praze I/3 (Čadková, Pazderová, Sedláček, Zahradníková). Podle plánu byl redakčně připraven pro tisk jubilejní sborník Elišky Čáňové. Průběžně probíhaly redakční práce na celoustavním sborníku *Paginae historiae* (redakce pod vedením Heleny Sedláčkové).

V oblasti vědeckého výzkumu se v minulém roce pracovníci oddělení zabývali dalšími tématy: Vyšehradský kapitulní chrám jako pohřebiště od sklonku 11. do 18. století. (Náhrobní a pamětní desky ze 14.-18. století) (Čumlivski) – spoluúčast na reprezentativní publikaci, Cyrilometodějské poutě a cyrilometodějská tradice (Gottfried), Náhrobky u Panny Marie Vítězné (Křečková), Soupis matrik židovských náboženských obcí v Čechách a na Moravě (Matušíková),

Jezuitské umění v Čechách 17.-18. století (Nevímová), Pernštejnové ve 14. století (Sedláček), Krajští hejtmané 16.-19. století (Sedláčková).

Ve druhém oddělení byly ukončeny práce na 1. svazku Edice dokumentů k česko-německým vyrovnáním před 1. sv. válkou (Promarněná šance. Korespondence a protokoly z jednání. Drašarová, Horký, Koláčný, Lutovská). V oblasti vědeckého výzkumu se v minulém roce pracovníci oddělení zabývali dalšími tématy: Kulturní spolky v Čechách 1860 – 1914, Rozsáhlá komparace z materiálů několika desítek spolkových pozůstalostí v českých archivech, v letech 2002-2003 dokončena základní část heuristiky, po doplnění a zpracování bude publikováno. (Roman Horký), Korutanský plebiscit 1918, navazuje na předchozí články z období rozpadu habsburské monarchie a vzniku nástupnických států, konkrétně zaměřená na problematiku Slovinska, jeden z výsledků zahraniční služební cesty.(Krlín), Císařské statky v 1. polovině 19. století. Příspěvek k vývoji pozdně feudálního velkostatku. Sborník k osmdesátinám dr. Josefa Tlapáka (Juněcová). Redakce sborníku se ujali Jan Kahuda a Jana Pšeničková.

Ve spolupráci s Ústavem pro mezinárodní vztahy, v rámci grantu Dokumenty zahraniční politiky, připravují H. Nováčková, I. Šťovíček (pracovníci 3. oddělení SÚA), J. Kuklík, J. Němeček, další svazek edice, tentokrát z let 1940 - 1941. Helena Nováčková spolupracuje ještě na grantu Československo-francouzské diplomatické vztahy 1940 - 1945, edice dokumentů. Ve spolupráci s Ústavem T.G.Masaryka připravuje edici francouzských textů z korespondence E.Beneše s T.G.Masarykem z let 1914-1918.

Ve čtvrtém oddělení roce 2003 pokračovala spolupráce s Kabinetem dokumentace a historie Institutu vzdělávání vězeňské služby ČR a vyvrcholila uspořádáním Mezinárodní konference na téma Politické procesy na začátku 50. let a výstavou "Rudolf Slánský a spol."

Odborníky je oceňován podíl Aleny Šimánkové, pracovnice 4. oddělení, na přípravě edic a publikací z oblasti justice, které byly v roce 2003 připraveny nebo vydány ÚDV (Československá justice v letech 1948 – 1953 v dokumentech, díl I. připravili J. Vorel, A. Šimánková a kolektiv.

Na žádost univerzity Parkway v Pensacole na Floridě v USA vypracovala J. Pšeničková posudek na historickou produkci Daniela Millera, který se věnuje především agrárním dějinám v Československu, úloze Antonína Švehly a zemědělskému družstevnictví. Posudek byl vypracován jako doporučení tohoto autora ke jmenování řádným profesorem historie na univerzitě.

Také šesté oddělení reprezentuje velmi důstojně archiv svými edičním a redakčními počiny. Záslouhou Jana Kahudy si udržel vysokou odbornou i informativní hodnotu jím redigovaný Archivní čtvrtletník, vydávaný Českou archivní společností. Především díky práci Marie Chaloupkové zdárně fungoval sekretariát soutěže historických, dokumentárních a vzpomínkových prací, kterou SÚA pořádá společně s Českým svazem bojovníků za svobodu a Československou obcí legionářskou. Soutěž zažila svůj jubilejní, 50. ročník. M. Chaloupková pracovala rovněž v Historicko-dokumentační komisi ÚV ČSBS. Jiří Křest'an přispěl ke zdaru jednání mezinárodní konference "Emanuel Rádl a ohlas jeho názorů v meziválečném Československu" (pořadatelé: Centrum pro dějiny vědy a Přírodovědecká fakulta UK v Praze) referátem "Politik a politický publicista Emanuel Rádl". Alexandra Blodigová vystoupila na semináři k 60. výročí povstání ve vyhlazovacím táboře Treblinka v Muzeu východních Čech v Hradci Králové s informací o osobním archivu Richarda Glazara. Jan Kahuda přednesl přednášky na téma "Archivy velkostatků" (Česká genealogickoheraldická společnost), "Současná organizační struktura českého archivnictví" (seminář archivářů krajských atletických svazů) a "Česká menšina v Rakousku" (Prácheňské muzeum v Písku).

Zástupci oddělení informatiky, Tomáš Kalina a Miroslav Kunt, se svými referáty zúčastnili celostátní archivní konference v Jindřichově Hradci a jako jediní archiváři vystoupili též

s příspěvky na konferenci Knihovny, archivy a muzea v digitálním světě, pořádané SKIP. Titíž se podíleli na přípravě standardu ISVS pro dlouhodobé ukládání elektronických dokumentů ve spolupráci s firmou Relsie, s.r.o. a zástupci ministerstev vnitra a informatiky. V závěru roku byl návrh standardu předán Ministerstvu informatiky. V této souvislosti – i s ohledem na investiční přípravu SÚA – byla problematika konzultována s předními pracovišti v ČR.

V roce 2003 byly v oddělení péče o fyzický stav archiválií řešeny následující výzkumné úkoly:

1) "Ochrana archivních materiálů před živelními pohromami v síti archivů České republiky".

Rok 2003 byl posledním rokem řešení tohoto projektu. Pokračovalo zpracováním literární rešerše (ochrana proti povodním, požáru, odcizení) i experimenty, které souvisely se povodněmi v roce 2002. V průběhu povodní 2002 byla získána řada zkušeností, které budou zapracovány do závěrečné zprávy a do závěrečných doporučení. Dále byl všem státním archivům rozeslán dotazník, který zahrnuje otázky týkající se především protipožární a protipovodňové připravenosti jednotlivých archivních budov. Dále byly požádány jednotlivé povodí, aby budovy státních archivů zařadily do záplavových území.

2) "Ověření vlastností vývojového vzorku archivní lepenky". Testování vlastností nové archivní lepenky, která byla vyvinuta v rámci úkolu Národní knihovny v Praze probíhalo převážně v roce 2002. Některé testy (stanovení redukovatelné síry) byly provedeny na začátku roku 2003 po dodání nezbytných laboratorních potřeb.

3) "Testování nových lepidel". Odzkoušení vlastností nových lepidel vyplynulo z potřeby náhrady oblíbeného lepidla Temix 95. Výběr testovaných lepidel byl proveden ve spolupráci s firmou Lear, a.s.Brno. Byly sledovány základní vlastnosti lepidel i papírové podložky i v podmínkách umělého stárnutí. Vyhodnocení lepidel bylo prezentováno na XII. semináři restaurátorů a historiků v Praze.

4) "Studium vlivu sušících metod na fyzikálně-chemické a mikrobiologické vlastnosti různých druhů papíru". Společná práce s oddělením restaurování v Národní knihovně, která byla zahájena v minulém roce. Studie vznikla na základě potřeby sušení archivních a knihovních materiálů zasažených povodněmi. Byly porovnány sušící metody z hlediska vlivu na vlastnosti kancelářského, filtračního a novinového papíru. V letošním roce byla studie dopracována a rozšířena o vliv umělého stárnutí na vlastnosti usušeného materiálu. Získané výsledky budou zpřístupněny na webovských stránkách SÚA i NK.

5) "Vliv viditelného světla na archiválie". Tato práce, která je řešena v rámci PSG studia ve spolupráci s VŠCHT, pokračovala přípravou zkušebního materiálu a nakupením nezbytných světelných zdrojů. Byla též navázána spolupráce se Slovenskou technickou univerzitou (katedra fyzikální chemie), která bude zajišťovat některá speciální měření.

Součástí 12. oddělení je i úsek tisku, zajišťující tisk publikací vydávaných SÚA – viz Plnění edičního plánu v roce 2003. Oddělení dále spolupracuje na publikacích vydávaných mimo tento úsek – především se jedná o katalogy k výstavám. Samostatně pak vydává ve spolupráci s Muzeem východních Čech v Hradci Králové Sborník Historická fotografie. Součástí SHF 1/2003 byl i článek týkající se fotografických fondů a sbírek 12. oddělení.

Zmíněna by měla být i příprava nové směrnice pro publikační činnost SÚA a příprava nového sazebníku. Součástí této směrnice budou i pokyny pro autory k odevzdávání "rukopisů".

V roce 2003 pokračovaly práce na přípravě Základních pravidel pro zpracování FFKD. Byl vypracován Návrh na zpracování fotografických dokumentů a kinematografických dokumentů, který však ještě musí být vybroušen. Práce postupují jen pomalu vzhledem k plnění ostatních úkolů oddělení. Uvědomujeme si však jeho důležitost a klademe si za cíl tento dokument

dopracovat do konce roku 2004.

Plnění edičního plánu za rok 2003:

1. Sborník příspěvků z 9. konference archivářů (Zpravodaj pobočky ČIS); bude připojeno ke sborníku z 10. konference
2. Spáčilová - Přehled přírůstků 2. pol. 2000; – pro nemoc přesun do r. 2004
3. Spáčilová - Přehled přírůstků 1. pol. 2001; – pro nemoc přesun do r. 2004
4. D. Spáčilová - Přehled přírůstků 2. pol. 2001; – pro nemoc přesun do r. 2004
5. D. Spáčilová - Přehled přírůstků 1. pol. 2002; – pro nemoc přesun do r. 2004
6. A. Vindušková a kol. - Informativní přehled č. 22; nákl. 200; zdarma,– vyšlo
7. A. Vindušková a kol. - Informativní přehled č. 23; – pro nemoc přesun do r. 2004
8. T. Kalina, M. Kunt; Neveřejné úzkorozchodné dráhy v Čechách v letech 1906–1924; nákl. 200; cena 80,- Kč; v tisku
9. SÚA + Muzeum vých. Čech - Historická fotografie 3, periodikum; nákl. 450; tisk i redakce mimo SÚA, cena 125,- Kč – vyšlo
10. Sborník k 75. narozeninám PhDr. E. Čáňové; nákl. 250; cena 50,- Kč; – vyšlo
11. J. Pšeničková – Zemědělské družstevnictví – předpoklady vzniku JZD –1945; nákl.: 250; cena 60,- Kč; vyšlo
12. T. Kalina, D. Jančík – "Československé peněžnictví na přechodu k plánovanému hospodářství v letech 1945–1950"; výběrová edice dokumentů výhradně z fondů SÚA; storno
13. Seznam docházejících seriálů do knihovny SÚA k 1.1.2002; nákl.: 160; zdarma; vyšlo
14. Katalog k výstavě - Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků (tisk mimo SÚA); nákl.: 5000; cena 80,- Kč – vyšlo
15. Kol. (studenti archivnictví FF UK) - Soupis židů z r. 1793 / II; (Bydžovsko, Kouřimsko, Litoměřicko); nákl. 300; cena 100,- Kč; vyšlo
16. M. Zahradníková I. Čadková – Berní rula – Plzeňsko, sv. 3, nákl. 400; cena 150,- Kč; v tisku
17. M. Zahradníková – Soupis poddaných – Plzeňsko-Klatovsko; nákl. 300; cena 150,- Kč; vyšlo
18. E. Drašarová a kol. – Edice dokumentů k česko-německým vyrovnávacím jednáním na konci 19. a na počátku 20. století; cca 500–600 str. (2 svazky); nákl. 1000; grant, tisk mimo SÚA; rozpracováno
19. Sborník příspěvků z 11. semináře restaurátorů a historiků; nákl. 200;– vyšlo
20. Kol. - Paginae historiae č. 11; náklad 300; cena 50,- Kč; vyšlo
21. Kol. (studenti archivnictví FF UK) - Soupis židů z r. 1793 / III; (Berounsko, Prácheňsko, Tábořsko); nákl. 300; cena 200,- Kč; vyšlo

Mimo EP vyšlo:

Spisový a skartační řád

Zpráva o činnosti SÚA za rok 2002

8. Pedagogická činnost

Jak již bylo řečeno v kapitole o personální situaci a vzdělávání pracovníků, v centrále na Chodovci se konají přednášky a semináře v rámci řádného bakalářského a magisterského programu v oboru archivnictví, kurzy archivnictví pro středoškoláky, kurzy archivní a spisové služby. Vyučují špičkoví odborníci – vysokoškolští pedagogové, lidé z praxe – ze Státního

oblastního archivu v Praze, našeho archivu a odboru archivní správy. Přípravovali jsme s katedrou PVH a archivnictví nový plán výuky posluchačů archivnictví FF UK v SÚA ve školním roce 2003/2004 (celkově garant Jan Kahuda, 6. odd. SÚA) a nový plán Kurzu pro pracovníky spisoven a podnikových archivů, který pořádá FF UK Praha a bude zahájen 9. 1. 2004 (organizační garant Bohumír Brom). Systém doplňují celoroční odborné archivní praxe v SÚA a jednotlivé každoroční přednášky a semináře pro katedru archivnictví v rámci výuky studentů. Z těchto můžeme alespoň jmenovat přednášky Aleny Pazderové na téma "Výzkum bohemik v českých a zahraničních archivech prováděný bývalým Archivem země České a Státním ústředním archivem v Praze" či výuku diplomatiky novověku. Pracovnice badatelského oddělení pak spolupracovaly jako každoročně na zabezpečování praktické výuky paleografie. Lenka Matušíková byla po celý rok garantem edičních prací posluchačů katedry archivnictví na edici "Soupisy židů". Řada archivářů se stala konzultanty a oponenty bakalářských a magisterských diplomových prací a vedoucími archivní praxe (6. a 12. oddělení). Vlasta Měšťánková se aktivně podílela přípravou archivního materiálu pro studenty semináře paní doc. Köpplové (Fakulta sociálních věd UK, katedra mediálních studií) na téma "Mediální studie". Dále pořádá vedoucí oddělení "Foto" odborné přednášky pro studenty FAMU a VŠUP.

Soustavnou pedagogickou činnost prováděli i pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií, a to v rámci výukového programu Střední průmyslové školy grafické v Praze, Ústavu chemické technologie restaurování památek VŠCHT v Praze, Institutu restaurování a konzervačních technik v Litomyšli a Ústavu historických věd Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové. V restaurátorských ateliérech SÚA proběhly týdenní pobyty restaurátorů ze zahraničí: Tanja Mušnjak, Renata Horvat z Národního archivu Chorvatska, Jedert Vodopivec s 3 restaurátory ze Slovinského archivu v Lublani a Carlos Flores Lopez z archivu ministerstva zahraničí Peru.

9. Mezinárodní styky

V roce 2003 bylo realizováno celkem 22 zahraničních služebních cest. Jednalo se o cesty reciproční, které vyplývají z mezinárodních dohod o spolupráci v oblasti archivnictví a byly realizovány ve spolupráci s odborem archivní správy Ministerstva vnitra ČR, cesty plně hrazené z rozpočtu Státního ústředního archivu v Praze a cesty hrazené z udělených grantů. Tématicky se zahraniční služební cesty pracovníků Státního ústředního archivu v Praze dají rozdělit na několik tématických okruhů, a to:

- bohemikální výzkum;
- účast na mezinárodních konferencích a symposiích;
- účast na zasedáních mezinárodních komisí;
- získávání zkušeností v oblasti archivnictví v zahraničních archivech;
- prezentace Státního ústředního archivu a českého archivnictví v zahraničí.

Státní ústřední archiv se v roce 2003 podílel i na několika přijetích zahraničních delegací. Tato přijetí však byla realizována odborem archivní správy Ministerstva vnitra ČR. Zahraniční hosté měli převážně zájem o prohlídku nového archivního areálu a seznámení se s odbornou činností Státního ústředního archivu v Praze.

I. pololetí

USA-New York; PhDr. Lenka Matušíková (18. - 24.3. 2003)

- účast na sympoziu "Jewish communities in the Former Habsburg Monarchy 17th to 20th century"

SRN-Bad Arolsen; PhDr. Zdeňka Kokošková, Dr. Ing. Michal Ďurovič (10. – 12. 4. 2003)

- průzkum dokumentů vztahujících se k nucenému pracovnímu nasazení a věznění občanů ČR v průběhu 2. světové války

POLSKO-Elblag; PaedDr. Bohumír Brom (20. – 26. 5. 2003)

- účast na mezinárodní konferenci "Colloquia Jerzy Skowronek dedicata"

RAKOUSKO-Vídeň; Alexandra Blodigová, Mgr. Jan Kahuda (2. – 8. 6. 2003)

- dokončení projektu zpracování archivu Školského spolku Komenský ve Vídni (vědecký projekt MZV ČR "Česká menšina v Rakousku")

SLOVINSKO-Lublaň; Dr. Ing. Michal Ďurovič (4. – 7. 6. 2003)

- účast na mezinárodní konferenci Exhibiting archival and library material and works of art on paper: standards in preservation a navazujícím zasedání Mezinárodní archivní rady-komise pro ochranu archiválií v mírném klimatu

FRANCIE-Paříž; PhDr. Helena Sedláčková (10. – 16. 6. 2003), Ing. Jana Dernovšková

(11. – 21. 6. 2003)

- účast na mezinárodním zasedání konzervátorů pečeti, které uspořádal Národní archiv v Paříži

VELKÁ BRITÁNIE-Londýn; PhDr. Helena Sedláčková (23. – 30. 6. 2003)

- účast na zasedání sfragistické komise při Mezinárodní archivní radě

II. pololetí

VELKÁ BRITÁNIE-Cambridge; PhDr. Lenka Matušíková (12. – 26. 7. 2003)

- studijní pobyt na pozvání Faculty of Economics and Politics University of Cambridge

MAĎARSKO-Szolnok; Dr. Ing. Michal Ďurovič (13. – 15. 8. 2003)

- přednesení příspěvku na mezinárodní konferenci maďarských archivářů

ITÁLIE-Florence; PhDr. Eva Gregorovičová (5. – 22. 9. 2003)

- průzkum vztahů mezi fondem Rodinný archiv toskánských Habsburků a fondy Státního archivu ve Florencii

RAKOUSKO-Vídeň; PhDr. Jiřina Juněcová (14. – 19. 9. 2003)

- výzkum bohemikálních písemností v registraturách ústředních úřadů habsburské monarchie do roku 1918

FRANCIE-Paříž, Troyes, Laval; PhDr. Tomáš Kalina, Ing. Miroslav Kunt (20. – 28. 9. 2003)

- získání informací o aktuálním stavu využívání informačních technologií a řešení archivace elektronických dokumentů ve Francii včetně technologie

SRN-Freiberg, Drážďany; PhDr. Eva Drašarová, CSc., Mgr. Jaroslav Koláčný, PhDr. Zdeňka Kokošková, Mgr. Monika Sedláková, Milan Havelka (21. – 26. 9. 2003)

- výzkum montanních fondů se zaměřením na bohemikální dokumenty;
- příprava na soupis pramenů k dějinám hornictví;
- vysledování dosud nevrácených archiválií zavlčených do Freibergu v období 1938-1945;
- výzkum různých forem nacistické perzekuce vůči českému obyvatelstvu v období 1938-1945

CHORVATSKO-Daruvar; Alexandra Blodigová (21. – 27. 9. 2003)

- pořádací práce v Archivu Svazu Čechů v Daruvaru (osobní fondy Josefa Matuška a Otty Sobotky)

ITÁLIE-Řím; PhDr. Alena Pazderová (26. 9. – 31. 10. 2003)

- výzkum bohemik v Archivio di Stato di Romano s ohledem na edici korespondence papežského nuncia v Praze Cesare Speciana v letech 1592-98;
- jednání v Rakouském historickém ústavu v Římě a v Německém historickém ústavu v Římě ve věci mezinárodní konference "Kaiserhof-Päpstlicher Hof"

RAKOUSKO-Vídeň; Ing. Miroslav Kunt (5. – 10. 10. 2003)

- studium archivních pomůcek a archiválií;
- zjištění podrobností o uspořádání fondů v oblasti železniční dopravy v Rakouském státním archivu ve Vídni

SLOVINSKO-Lublaň; PhDr. Jan Krlín, PhD. (5. – 11. 10. 2003)

- studium materiálů k česko-slovinským vztahům za 1. světové války a těsně po ní;
- pokračování ve výměně kopií některých inventářů, a to převážně rakouských ministerstev do roku 1918 za kopie obdobných inventářů II. oddělení Státního ústředního archivu

MAĎARSKO-Budapešť; Lenka Bartlová, Benjamin Bartl (13. – 17. 10. 2003)

- seznámení se s technickým vybavením, materiály a postupy konzervace a restaurování v Národním archivu Maďarska a Národní knihovně Maďarska se zaměřením na techniku dolévání pergamenu a konzervace novodobého materiálu

SRN-Berlín, Postupim; PhDr. Vladimír Waage, Mgr. Vlasta Měšťánková (12. – 19. 10. 2003)

- porovnání poskytování přímých badatelských služeb v berlínských archivech

VELKÁ BRITÁNIE-Edinburgh; Ing. Lucie Weberová, Johana Langerová (27. 10. – 1. 11. 2003)

- návštěva pracovišť, která mají praktické zkušenosti se zpracováním archivních a knižních fondů zasažených povodní;

- seznámení se s různými formami zpracování ochrany archivních materiálů před živelnými pohromami

SLOVENSKO-Liptovský Ján/Bratislava; PaedDr. Bohumír Brom (4. – 6. 11. 2003)

- získání aktuálního přehledu o činnosti státního archivu na Slovensku v oblasti předarchivní péče;

- účast na 7. archivních dnech v SR

USA-Washington; Dr. Ing. Michal Ďurovič, PhDr. Jiří Křest'an, CSc. (21. – 25. 11. 2003)

- účast na konferenci o českých a slovenských archivech

10. Knihovna

Přes výraznou položku ztrát v roce 2003 z důvodů nemoci se podařilo zajistit plynulý provoz knihovny v základních činnostech a agendách v oblasti doplňování a zpracovávání a zachovat provoz obou dvou Půjčoven a Studovny. Nesplnily se pouze některé plánované úkoly z dalších činností, příliš vázaných na příslušného pracovníka – jako např. sestavení dalšího čísla Informativního přehledu č. 23 a sestavení Přehledu přírůstků 02/00-01/03. Ale na druhé straně se našel čas pro vlastní excerpce pro Informativní přehled, takže v roce 2004 se čas přesune na ukládání záznamů do databáze a na vlastní sestavení Informativního přehledu č. 23, 24. I pro Přehled přírůstků byly záznamy v databázi verifikovány a jsou k dispozici v Elektronickém katalogu na Intranetu knihovny SÚA a i zde se práce v roce 2004 soustředí na vlastní sestavení a redakci těchto soupisů.

Naskýtá se zde možnost, jak odlehčit času potřebnému na bibliograficko-dokumentační činnost knihovny SÚA zaměřenou celoborově a následným pracím publikačním – při stále nerealizovaném personálním nárůstu o 2 bibliografy – tzn. jít cestou vystavování databází na Internetu a ukončit vydávání tiskových výstupů. Po jednání na ediční radě SÚA a dalších dílčích konzultacích zatím vše zůstává při starém a změny ve způsobu zpřístupňování oborových soupisů se budou nadále konzultovat a případně řešit.

Doplňování fondu

Průběžné doplňování fondu

Přírůstek zpracovaného fondu získaný nákupem publikací ze současné knižní produkce české a zahraniční literatury a některých titulů elektronických zdrojů, z darů a z výměny tuzemské i se zahraničím a z ověřených titulů z nezpracovaného fondu knihovny SÚA, popř. z drobných přejímek roku 2003 činil 1945 svazků (knižních jednotek). Vedle toho byl fond doplňován (i formou předplatného na rok 2003) o cca 400 titulů docházejících seriálů (českých i zahraničních).

Nižší počet přírůstků knižních jednotek oproti rokům 2000-2001 je dán nižší kvótou financí přidělených na nákup publikací (oproti roku 2002 o 70.000,-Kč méně, oproti roku 2001 o 90.000,-Kč méně, oproti roku 2000 o 30.000,-Kč méně) – takže srovnáním podílu z celkového počtu přírůstků knižních jednotek připadajícím na přírůstky získané nákupem, lze učinit závěr, že zhruba o 500 svazků méně mohlo být tímto způsobem získáno svazků oproti roku 2002 a letům předchozím. Při zachování současné kvóty financí a spolu se stále se zvyšujícími (i když ne již tak skokově) cenami publikací, se tento schodek bude nutně prohlubovat.

Formou retrospektivního doplňování fondu bylo do fondu knihovny SÚA získáno drobnými přejímkami (ze skartů a přejímek archivních oddělení a darem 10.oddělení) a protokolovanou přejímkou 1/2003 (osobní knihovna JUDr. Vaše) 3168 svazků – po ověření titulů v katalogích a fondech knihovny se jedná o 679 svazků, určených k zařazení do zpracovaného fondu knihovny SÚA. Celkově (tj. včetně z Rezervního fondu a Nezpracovaného fondu knihovny SÚA) bylo ověřeno 4592 svazků. Tematicky nebo dle druhu dokumentů se jedná o úřední tisky, seriály (časopisy, sborníky, noviny), osobní knihovny (dr.Vaš, p.Křivánek – restaurátor), politickou a příručkovou literaturu a literaturu k dějinám a teorii žurnalistiky.

Zpracování fondu (evidence a katalogizace přírůstků a specifických druhů dokumentů, rekatalogizace, péče o evidenci a katalogizační pomůcky, zpracovávání (=zpřístupňování) historických knižních fondů,...)

V přírůstkových seznamech Knih.A,B,C a mediatéky knihovny SÚA bylo evidováno 1945 knižních jednotek. Všechny přírůstky (až cca na 200 knižních jednotek s vročením roku 2003) byly jmenně a předmětově katalogizovány. Schodek 200 svazků je standardní přesyp z roku do roku (tj. z měsíce do měsíce), ale atypickým jevem roku 2003 je to, že se uměle vyloučily dokumenty s vročením 2003 kvůli záměru je začít ukládat (katalogizovat) již do nové verze Katalogizace/RELIEF verze II, která byla dodána v XI/2003 a je ve fázi ověřovacího kola.

V oblasti katalogizace přírůstků je stále zachován princip, nastavený od roku 1993, aby všechny přírůstky byly zpracovány elektronicky. Stejně tak v oblasti rekatalogizace knižních jednotek, které již buď prošly elektronickým zpracováním nebo jejich záznamy jsou obsaženy v již skenovaných a indexovaných katalogích, je přísně dodržována zásada rekatalogizace jejich záznamů již jen přes elektronický katalog.

V roce 2003 bylo klasicky i elektronickou cestou rekatalogizováno 2367 záznamů do jmenných nebo předmětových katalogích k fondům knihovny SÚA.

Pokračovalo se ve zpracovávání (evidenci a katalogizaci) specifických druhů dokumentů – starých tisků (v CDS/ISIS/STTI), novin (v pomocných souborech a elektronických katalogích), elektronických zdrojů, seriálů (časopisů a sborníků).

Pokračovalo zpřístupňování (tj. evidování a katalogizace – i formou budování pomocných evidenčních a katalogových pomůcek k dílčím fondům knihovny SÚA : např. Knih. Piaristická, Knih.Svazu protifašistických bojovníků, Rezervní fond knih.SÚA) a pokračovalo se v péči o

katalogy příručních knihoven a ve zpracovávání dokumentů a bloků tematik do nich zařazených (PK 1, PK 5, PK 7, PK 9, PK 10 = Ústřední příruční knihovna, PK 11,...) např. pro PK 7 (10. odd. SÚA) bylo jednorázově zpracováno cca 100 svazků, pro PK 10 524 svazků nových přírůstků a celkově pro instalovanou další část PK 10 cca 1050 svazků.

Velký blok času byl i v roce 2003 věnován redakci katalogů, která zároveň probíhá i jako příprava katalogů ke skenování a indexaci záznamů z nich za účelem připojení jejich elektronické verze v podobě "Obrázkových katalogů" do vyhledávání v prostředí RELIEF na Intranetu knih.SÚA. Celkem v roce 2003 bylo redigováno přes 22.520 záznamů (na více jak 34.000 lístcích).

Celkově v oblasti zpracování dokumentů (včetně jejich analytického zpracovávání pro dále zmiňovanou bibliograficko-dokumentační činnost knihovny) bylo celkem zpracováno 10.512 záznamů.

Organizace a ochrana fondu

V roce 2003 zůstává počet vytříděných dílčích fondů stejný s výsledkem roku 1999 a jejich rozsah v hrubém zaokrouhlení zůstává stejný 11.000 bm/=462.000 svazků (=knihovních jednotek) = půl miliónu svazků/knihovních jednotek.

Ani poměr mezi knihovnický zpracovaným a nezpracovaným fondem se nemění – spíše se mění nebo vše se dělá pro to, aby se změnil k lepšímu poměr fondů přístupných na základě třeba i pomocných evidenčních a katalogových pomůcek a fondů nepřístupných.

Pokračovalo se (sice ne tak intenzivně jak bychom si přáli) v budování fondu PK 10 = Ústřední příruční knihovny (instalováno bylo dalších cca 25 bm dokumentů). K celkově instalované části PK 10 byl v roce 2003 zpřístupněn jmenný čtenářský katalog. Budování fondu PK 10 obnáší vedle prací na doplňování, evidenci, zpracovávání dokumentů i práce revizní a práce související s technickou úpravou publikací související i s elektronickou ochranou fondu.

Budování fondu Sbírka novin SÚA a fondu seriálů si, vedle prací pořadacích, spojených s retrospektivním doplňováním fondu, kladou nemalé nároky na fyzickou ochranu dokumentů – vazba, převazba. V roce 2003 bylo zadáno ke svázání 1000 svazků novin a seriálů (starých a z nové knižní produkce) – tedy o 430 svazků méně než v roce 2002 (opět z finančních důvodů).

S pořadacími pracemi a budováním fondů, redakcí jejich pomůcek, atd. – jsou spojeny práce revizní – celkem bylo revidováno cca 17.911 svazků (knihovních jednotek) – tj. částí různých dílčích fondů knihovny.

Využívání fondu – výpůjční a referenční služby, rešerše, specifické služby, materiály a akce Public Relations - zajištění provozu dvou půjčoven, studovny, čítárny časopisů:

počet výpůjček : 7437 (Knih.A/4768 + Knih.B/2669)

počet čtenářů: narůstá v obou dvou knihovnách (cca o 20-30 čtenářů v každé knihovně) oproti roku 2002

Bibliograficko-dokumentační činnost

V roce 2003 bylo vlastními silami excerpováno 881 záznamů analytických částí dokumentů ze 79 titulů seriálů (815 záznamů z českých časopisů a 66 záznamů ze zahraničních) pro databáze: Informativní přehled, Publikační činnost pracovníků SÚA, Archivní retrospektivní bibliografie 1977-souč., Polytematický dokumentační fond.

Automatizace

V listopadu 2003 byla instalovaná nová verze RELIEF / Katalog (RELIEF v. II) a odstartovalo se ověřovací kolo nové. V závěru roku byly zakoupeny licence na 4 dokumentační databáze v RELIEF v. II .

Knihovna B (detašované pracoviště knihovny SÚA – objekt M.Horákové)

Mimo zajišťování samostatného úseku výpůjčních a referenčních služeb a základních provozních činností zde pokračovaly práce na reorganizaci uložení signatur Knih.B v rámci depotů knihovny SÚA v objektu M.Horákové – i za účelem odlehčení prostoru knihovny pro veřejnost společného pro pracovní knihovnice a prostoru pro příruční literaturu. K menším přesunům (vystěhování a nastěhování) fondu došlo v depotu I při instalaci nových regálů náhradou za staré skříně a pokračovala redakce jmenného katalogu Knih.B/starého. V určité formě pokračovaly i práce revizní.

11. Informační technologie

Jako v minulých letech zajišťovalo oddělení správu a údržbu veškeré výpočetní techniky a software v SÚA; v případě správy vlastní sítě, novellovského a poštovního serveru plně pod dohledem pracovníků OKIS MV ČR. Tato spolupráce se však vždy nevyvíjela ke spokojenosti SÚA a to vzhledem k dlouhým lhůtám při plnění našich požadavků.

Absolutní nárůst počtu dnů v této skupině byl způsoben, kromě vykazování činnosti (tentokrát již po celý rok) správce sítě, především enormním zvýšením množství hardware. Je třeba ale kriticky připustit, že průběžná technická údržba počítačů a další výpočetní techniky včetně jejich programového vybavení nebyla u některých oddělení na uspokojivé úrovni a v několika případech došlo k závažným odborným pochybením. Tuto situaci řešil vedoucí oddělení koncem roku prozatím přerozdělením práce mezi oběma správci sítě. Odborná úroveň, technologická kázeň a lepší organizace této činnosti musí být rozhodně v novém roce prosazena.

Celkem bylo ke konci roku 2003 v SÚA v provozu 152 počítačů (z toho připojených na vnitřní síť SÚA v AA Chodovec 84 včetně okruhu pro veřejnost a 16 s přístupem na Internet). Z toho je k vyřazení je připraveno 5 počítačů. V provozu je 95 tiskáren, z toho 9 síťových. Provozovány jsou 4 servery (z nich jeden je v majetku SOA Praha).

V průběhu roku bylo v rámci 7 etap nakoupeno především 32 ks kancelářských počítačů, 3 ks počítačů speciálních a 1 notebook, 12 ks skenerů, 9 síťových tiskáren a 3 ks tiskáren lokálních. Dále monitory, síťové karty, paměti RAM aj. materiál určený především k modernizaci techniky. Z programového vybavení je potřeba zmínit podepsání smlouvy MS SELECT, díky níž bylo možné výhodně doplnit SW Microsoft, hlavně 45 klientů MS Server a 22 licencí MS Office Standard. Po instalaci kancelářského balíku MS Office bude možné postupně vyřadit textové editory 602Text a zajistit tak kompatibilitu formátů textových souborů v úřadování SÚA. Kromě toho byly v r. 2003 zakoupeny různé, uživateli často již dlouho požadované speciální programy (Adobe Photoshop, Zoner Media Explorer). K dalšímu zlepšení evidence SW, by měl umožnit nákup 140 licencí programu Audit Pro. Celkově lze konstatovat, že evidence HW a SW je již na dobré úrovni a každý počítač má svůj specifikační list. Pracovnice oddělení průběžně aktualizuje příslušnou databázi, takže je možné průběžně získávat údaje o technice, jejím umístění i instalovaném SW. Přesto velké množství času všech pracovníků oddělení zabrala majetková inventura, protože bylo nutné doplnit účetní evidenci dosud neevidovaného, avšak zakoupeného a užívaného SW. Tato činnost ovlivnila negativně pracovní výsledky oddělení právě v oblasti údržby výpočetní techniky.

V roce 2003 byl zaveden důslednější systém objednávání oprav a nové výpočetní techniky ze strany uživatelů a evidence vyřizování těchto požadavků. Nepodařilo se dokončit převod licencí SW firmy Microsoft; přestože jsem splnili všechny požadavky a zaslali požadované podklady, příslušná firma (pověřená společností Microsoft) i přes urgence nekomunikuje. S dodavateli segmentů informačního systému (firmy Bach, DLG Computers a Incad) byly uzavřeny smlouvy o technické podpoře. Pro nás pozitivní je skutečnost, že většina firem byla ochotna provádět úpravy SW i nad rámec zmíněných smluv.

Z hlediska nároků na správu systémů to byl především IS badatelna, který vyžadoval stálou pozornost administrátora. Výpadky systému nebyly významné (celkem 4 hodiny za rok) a služby badatelům neovlivnily. Po celý rok probíhaly drobné úpravy, zejména na základě požadavků uživatelů. Zcela přepracován byl přechod systému na nový rok, který až na drobnou závadu v tiskové sestavě bez závad proběhl.

Pomocné evidence IS badatelna a IS Archivní Vademecum, především seznam archivních pomůcek obsahující i pomůcky neschválené a zrušené byl dokončen, od Nového roku 2004 jsou i pro badatele tyto aktualizované seznamy k dispozici. Potíže, které vznikaly při objednávání archiválií (nejednoznačná identifikace fondů, jejich nerozlišené části apod.) se podařilo odstranit, takže celou agendu i agendu lokací předal správce systému k běžnému provozu referentu JAF.

Na základě kontroly Ministerstva informatiky byl úspěšně atestován IS Archivní Vademecum. Přípravu povinné provozní dokumentace a jednání s atestační firmou Relsie, s.r.o. vedl příslušný pracovník oddělení samostatně. Atest byl předán slavnostně a veřejně v rámci příspěvku T.Kaliny a M.Kunta na konferenci Archivy, knihovny a muzea v digitálním čase. V nové (atestované) verzi systému byly odstraněny některé dřívější problémy a zvýšena úspěšnost vyhledávání.

Pracovník oddělení informatiky spravoval také v roce 2003 internetové stránky SÚA. Pokud se týče návštěvnosti, je tato více než uspokojivá. Návštěvnost úvodní stránky většinou předstihla i internetový seznam fondů PEvA, který má však narozdíl od SÚA samostatnou ikonku na hlavní stránce webu Ministerstva vnitra. Podrobný přehled návštěvnosti hlavní stránky uvádí následující tabulka (pro srovnání i další archivy z webu MV a PEvA):

r. 2003	SÚA	PEvA	Archiv MV	SOA Litoměřice	
leden	2860	2235	606	430	
únor	2694	2118	545	408	
březen	5169	6612	3704	703	
duben	3437	2911	1506	478	
květen	2648	1809	631	361	
červen	2297	1803	482	330	
červenec		2354	1745	380	355
srpen	2157	1767	377	306	
září	2338	2294	616	533	
říjen	2771	2696	563	562	
listopad		1818	1575	322	405
prosinec		2156	1822	447	512
celkem 2003	32699	29387	10179	5383	

Nejvyšší návštěvnosti dosahovaly v roce 2003 stránky týkající se využívání archiválií (informace o badatelkách, problematika žádostí) a od září poněkud překvapivě zveřejněné výtahy katalogů výstav týkající se vzniku ČSR (výstava k otevření SÚA) a státních symbolů ČR po roce 1990. Návštěvnost je standardně vyšší v pracovních dnech, mimo víkendy a svátky. Drtivá

většina uživatelů přichází z domény cz, tedy z ČR (neexistuje cizojazyčná mutace!). V březnu 2003 byly na webu MV zveřejněny seznamy agentů bývalé Státní bezpečnosti, což vyvolalo zájem o celý tento web a radikálně dočasně zvýšilo i návštěvnost stránek archivů. Pokud pomíneme tento extrém (vynecháním měsíců března a dubna), je denní návštěvnost úvodní stránky SÚA 79 unikátních přístupů.

Kromě běžných "vývěsek" stojí za zaznamenání stránka k výstavě "Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků" a anglická mutace úvodní stránky webu SÚA spolu s anglickým překladem studie o sušení povodní zasažených dokumentů. Kompletně byly zveřejněny výroční zprávy SÚA za roky 1993-2002.

12. Prostorová situace Státního ústředního archivu:

Státní ústřední archiv má příslušnost hospodařit s majetkem státu ve třech objektech. Objekt Archivní areál Chodovec - skládá se z depotní, technologické a provozní části. Depotní část tvoří třináctipodlažní budova s 182 depotními sály. Podlahová plocha jednoho depotního sálu je 183,7 m², celková plocha všech depotních sálů je 33 359 m². Depoty jsou vybaveny regály (pevné nebo s pojezdem) nebo speciálním vybavením. V části technologické je umístěna plynová kotelna, úpravna vody, záložní zdroj a jiné technologie. Provozní část je umístěna v šestipodlažní budově. Je zde umístěna studovna (2), kinosál, knihovna, přednáškový sál a výstavní sál, kancelářské prostory, laboratoře, jídelna a skladové prostory. Kromě Státního ústředního archivu má zde ze zákona sídlo i Státní oblastní archiv v Praze. Část kapacity byla pronajmuta archivu České národní banky, v rámci postpovodňové pomoci zde byly umístěny archiválie Vojenského historického archivu, přechodně využívá prostory i odbor správních činností MV.

M. Horákové je čtyřpodlažní budova se dvěma podzemními trezory, depoty, studovnou, ateliéry. Jsou zde umístěny kancelářské prostory 1. oddělení SÚA a odboru archivní správy MV. Zastavěná plocha tohoto objektu je cca 1 600 m², nachází se v památkově chráněném území.

Kamýk nad Vltavou je areál v okrese Příbram. Skládá se z osmi samostatně stojících budov. V budovách č. 1, 2, 4, 5, 6 jsou depozitáře, budova č. 3 je administrativní budova s vrátnicí a studovnou. V budově 7 je umístěn záložní zdroj a v budově 8 je umístěna vrátnice a studovna.

13. Hospodaření svěřenými prostředky

Vysoký nárůst počtu dnů spotřebovaných na hospodářskou agendu souvisí s intenzivní spoluprací všech oddělení s provozně ekonomickým oddělením při náročné fyzické inventuře včetně veškeré výpočetní techniky a programového vybavení. Zbývající práce v této skupině vykazované padají na vrub již dříve obvyklým činnostem nastartovaným v roce 2002.

Státní ústřední archiv je ze zákona č. 320/2002 Sb., podle čl. 6 § 18, odst. 1 zřízen jako samostatná organizační složka státu přímo řízená MV ČR. Přidělené rozpočtové prostředky byly použity na nákup energií, materiálů, služeb a zajištění oprav ve všech třech spravovaných objektech. Zvláštní kapitolou v rozpočtu byly finanční prostředky určené v rámci programového financování na pořízení strojních investic (kopírka, čtecí přístroje, výstavní vitríny), stavebních investic (projektová dokumentace na akce, které budou realizovány v roce 2004 – "Zateplení

objektu M. Horáková" a "Rekonstrukce kotelny v objektu M. Horákové") a vypracování energetických auditů na objekty AA Chodovec a Kamýk n/Vlt.

výdaje v

Celkové

Přehled čerpání jednotlivých základních rozpočtových položek je uveden na následující tabulce:

Součástí přidělených rozpočtových prostředků byly i mimorozpočtové prostředky poskytnuté z Fondu solidarity Evropské unie (FSEU) účelově vázané na odstranění škod způsobených povodní v roce 2002 ve výši 4,7 mil. Kč. Tato dotace z FSEU byla čerpána na zajištění bezporuchového provozu sterilizační linky a její generální opravu (desinfekce archiválií poškozených povodní) a vybavení dvou depozitářů regály pro manipulaci a uložení těchto archiválií.

Dále byly z větších akcí financovány opravy na objektech:

- oprava izolace a sanace revizní chodby u DB AA Chodovec
- oprava, přetrubkování dvou kotlů v plynové kotelně AA Chodovec
- oprava izolace a sanace stěn u regulační stanice plynu na objektu M. Horákové
- oprava žulového obkladu na objektu M. Horákové
- opravy omítek a malování na AA Chodovec a M. Horákové
- stěhování archiválií z objektu A6 Kamýk nad Vltavou do AA Chodovec

V oblasti nákupu materiálu bylo pokračováno ve vybavování jednotlivých pracovišť výpočetní technikou (včetně software) a pořizováním dalších knih, tisku a archiválií.

V rámci vlastní činnosti archivu byly získány finanční prostředky do příjmové části státního rozpočtu ve výši 1,9 mil. Kč. Jednalo se o prodej publikací, zhotovování fotokopíí a xerokopíí archiválií, vypracování rešerší a dále zhotovování mikrofilmů archiválií pro Památník holocaustu ve Washingtonu.

Publikační činnost Státního ústředního archivu v Praze a jeho pracovníků za rok 2003

Sestavila Anna Vindušková

Monografické publikace

001

ČADKOVÁ, Iva - ZAHRADNÍKOVÁ, Magda : Berní rula. Sv. 25, Kraj Plzeňský. Díl 3 / zprac. Iva Čadková, Magda Zahradníková. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - S. 731-1126.
ISBN 80-86712-04-4

002

ČECHOFRACHT - historie, současnost, vize / kol. aut.: Ladislav Valášek, Jana Schulzová, Jan Pospíchal ; odborné konzultace a podkladové materiály Miroslav Ambros, Bohumír Brom. - Praha : Čechofracht, 2002. - 46 s. - Vydáno jako propagační

materiál u příležitosti 50. výročí založení Čechofrachtu, a.s. pro námořní dopravu a mezinárodní zasilatelství.

003

GREGOROVIČOVÁ, Eva - NEVÍMOVÁ, Petra : Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků = Il fascino nascosto del carteggio dei Granduchi di Toscana : Výstava Státního ústředního archivu v Praze ve spolupráci s Italským kulturním institutem v Praze. Katalog výstavy Státního ústředního archivu v Praze / autorky výstavy a katalogu Eva Gregorovičová, Petra Nevímová ; realizační tým výstavy Eva Gregorovičová, Petra Nevímová, Angela Trezza, Emilie Benešová, Benjamin Bartl, Lenka Bartlová, Roman Straka, Martin Hruběš, Eva Reitingerová, Lucie Plíhalová ; ital. překlad Anna Polverari ; angl. překlad Jan Salzmann. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 84 s.
ISBN 80-86712-02-8

004

HISTORICKÁ fotografie : Sborník pro prezentaci historické fotografie ve fondech a sbírkách České republiky. Roč. 3 / ved. red. Jiří Zikmund, Emilie Benešová. - Hradec Králové : Muzeum východních Čech v Hradci Králové ; Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 64 s.
ISBN 80-85031-17-5. - ISBN 80-85475-99-5. - ISSN 1213-399X

005

INFORMATIVNÍ přehled : Výběrová bibliografie z archivnictví, pomocných věd historických a příbuzných oborů. Č. 22 / sest. Anna Vindušková, Marie Šatochinová ; excerptce Anna Vindušková, Alena Pazderová, Dagmar Spáčilová, Zdeněk Matušík, Jaroslav Koláčný, Drahomíra Vejmelková. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 102 s.
ISBN 80-85475-71-5

006

PAGINAE historiae : Sborník Státního ústředního archivu v Praze. Č. 11 / překlad résumé Jaroslav Koláčný. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 230 s.
ISBN 80-86712-00-1

007

POCTA Elišce Čáňové : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 166 s.
ISBN 80-85475-95-2

008

PŠENIČKOVÁ, Jana : Zemědělské družstevnictví : Kolektivizace zemědělství : Podmínky pro vznik JZD : 1945 / přípr. Jana Pšeničková. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 290 s. - (Edice dokumentů z fondů Státního ústředního archivu v Praze).

ISBN 80-85475-98-7

009

SEMINÁŘ

XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 378 s., obr. příl. - Vyd.: Praha : Česká informační společnost, pobočka při Státním ústředním archivu v Praze
sine ISBN

010

SEZNAM docházejících seriálů do knihovny Státního ústředního archivu k 1. lednu 2002 / zprac. Jana Nováková. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 29 s.
ISBN 80-85475-97-9

011

SOUPIS židovských rodin v Čechách z roku 1793. II, Kouřimský kraj. Bydžovský kraj. Litoměřický kraj / editoři Martin Jiřinec, Michal Řezníček, Zdeněk Vácha, Jana Boňková; věd. red. Ivana Ebelová ; lektor. Lenka Matušíková. - 1. vyd. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 379 s.
ISBN 80-85475-96-0

012

SOUPIS židovských rodin v Čechách z roku 1793. III, Prácheňský kraj. Berounský kraj. Tábořský kraj / editoři Jindřich Marek, Karel Skalický, Irena Veselá, Jan Hálek, Klára Kučerová, Martina Švadlenová ; lektor. Lenka Matušíková. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 443 s.
ISBN 80-86712-03-6

013

SPISOVÝ a skartační řád. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 48 s. - (interní tisk; jako příl. č. 6 Spisového a skartačního řádu SÚA vydán Spisový plán).

014

UČEBNICE čtení starých textů : k výuce v kursech ČGHSP i pro samouky / ved. kol. aut. Václav Hýsek; kol. aut. Radek Pokorný, Jan Kahuda, Květa Lipoldová, Martin Holub, Roman Fischer. - 1. vyd. - Praha : Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, 2003. - 128 s.
sine ISBN

015

VOREL, Jaroslav - ŠIMÁNKOVÁ, Alena : Československá justice v letech 1948-1953 v dokumentech. Díl 1 / přípr. Jaroslav Vorel, Alena Šimánková [a kol.] ; editor Jan Tábořský. - 1. vyd. - Praha : Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2003. - 415 s. - (Sešity Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu ; č. 8).
ISBN 80-86621-03-0

016

ZAHRADNÍKOVÁ, Magda : Soupis poddaných podle víry z roku 1651 : Plzeňsko-Klatovsko I-II / zprac. Magda Zahradníková. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 2 sv. (358 s., s. 359-718).
ISBN 80-86712-01-X

017

ZPRÁVA o činnosti Státního ústředního archivu v Praze za rok 2002. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - 140 s. - (interní tisk, Č.j. SÚA/860/S/2003)

Články a recenze

018

BARTL, Benjamin - PAULUSOVÁ, Hana: Restaurování obrazových příloh Broumovského urbáře.
In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 38-43 .

019

BARTŮŠEK, Václav: Archiváři sportují.
In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 170.

020

BARTŮŠEK, Václav: Barokní gymnázia a Benešov.
In: Výroční zpráva Gymnázia Benešov za školní rok 2001/2002. - Benešov : Gymnázium Benešov, 2002. - s. 26-27.

021

BARTŮŠEK, Václav: Drak Plíživák zdraví archivní běžce.
In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 168.

022

BARTŮŠEK, Václav - SPÁČILOVÁ, Dagmar: Historický fond a starý tisk v knihovně Státního ústředního archivu v Praze : (Několik postřehů k definici historických fondů a starých tisků na základě zkušeností z jejich zpracování v knihovně Státního ústředního archivu v Praze).
In: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska 2002 : Nové prvky ve starých knihách. Sborník z 11. odborné konference, Olomouc, 13.-14. listopadu 2002 / k vyd. přípr. Kateřina Handlová. - Brno : Sdružení knihoven České republiky : Vědecká knihovna v Olomouci, 2002. - s. 41-51.

023

BARTŮŠEK, Václav: Nad prvním dochovaným seznamem studentů benešovského

gymnázia.

In: 300 let Gymnázia Benešov. - Benešov : Gymnázium Benešov, 2003. - s. 53-62.

024

BARTŮŠEK, Václav: Nejstarší studenti - piaristé z Benešova.

In: Výroční zpráva Gymnázia Benešov za školní rok 2002/2003. - Benešov : Gymnázium Benešov, 2003. - s. 27-28.

025

BARTŮŠEK, Václav: Nejstarší "školníci" piaristických škol.

In: Jiskra : Týdeník Benešovska, Vlašimska a Voticka. - č. 33 (13.08.2003), s. 4.

026

BARTŮŠEK, Václav: Piarističtí svatí, blahoslavení a ctihodní.

In: 300 let Gymnázia Benešov. - Benešov : Gymnázium Benešov, 2003. - s. 49-52.

027

BARTŮŠEK, Václav: Seminář a výstava k 250. výročí příchodu piaristů do Prahy.

In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 3 (2003), s. 204-205.

- Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 2 (2003), s. 494-495.

- Děj. Věd. Techn. - Roč. 36, č. 1 (2003), s. 60-62.

- Nár. Knih. - Roč. 14, č. 1 (2003), s. 68-69.

028

BARTŮŠEK, Václav: Seznam učitelů piaristického gymnázia v Benešově (1704-1778).

In: 300 let Gymnázia Benešov. - Benešov : Gymnázium Benešov, 2003. - s. 88-90.

029

BARTŮŠEK, Václav: Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků.

In: Jiskra : Týdeník Benešovska, Vlašimska a Voticka. - č. 49 (03.12.2003), s. 3.

030

BARTŮŠEK, Václav: Významní piaristé a další osobnosti z benešovského piaristického gymnázia a koleje z let 1703-1778.

In: 300 let Gymnázia Benešov. - Benešov : Gymnázium Benešov, 2003. - s. 80-83.

031

BARTŮŠEK, Václav: Z knih o českých městech.

In: Jiskra : Týdeník Benešovska, Vlašimska a Voticka. - č. 19 (07.05.2003), s. 3.

032

BARTŮŠEK, Václav: Z pokladů středočeských archivů.

In: Jiskra : Týdeník Benešovska, Vlašimska a Voticka. - č. 41 (08.10.2003), s. 3.

033

BARTŮŠEK, Václav: [Pocta Josefu Kollmannovi].

In: Nár. Knih. - Roč. 14, č. 1 (2003), s. 71.

Rec. na : Pocta Josefu Kollmannovi : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. - Praha : Státní ústřední archiv, 2002. - 306 s.

034

BARTŮŠEK, Václav: [Sborník vlastivědných prací z Podblanicka].

In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 135.

Rec. na : Sborník vlastivědných prací z Podblanicka // Sv. 40, 2000.

035

BARTŮŠEK, Václav: [Studie o rukopisech].

In: Nár. Knih. - Roč. 14, č. 1 (2003), s. 71.

Rec. na : Studie o rukopisech. - Praha : Archiv AV ČR - Komise pro soupis a studium rukopisů, 2002. - 328 s. // Sv. 34 (2001).

036

BENEŠOVÁ, Emilie: Archivy a ochrana osobních údajů.

In: Arch. Čas. - Roč. 52, č. 4 (2002), s. 215-218.

037

BENEŠOVÁ, Emilie: Fotografie ve fondech a sbírkách Státního ústředního archivu v Praze.

In: Hist. Fotogr. - Roč. 3, č. 1 (2003), s. 27-30.

038

BLAŽEK, Jan - LUTOVSKÁ, Pavla: Prameny k dějinám archeologické památkové péče : Vládní nařízení o archeologické památkové péči z roku 1941. - Res. něm.

In: Archeologie ve středních Čechách. - Sv. 6/2, (2002), s. 617-639.

039

BLODIGOVÁ, Alexandra - KAHUDA, Jan: Archiv Školského spolku Komenský ve Vídni.

In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 101-104.

040

BLODIGOVÁ, Alexandra - KAHUDA, Jan: Archiv Školského spolku Komenský zpřístupněn.

In: Vídeň. svob. Listy. - Roč. 58, č. 23/24 (2003), s. 5.

041

BLODIGOVÁ, Alexandra - KAHUDA, Jan: Naše archivní poslání ve Vídni.

In: Klub : Kulturní měsíčník Čechů a Slováků ve Vídni. - Roč. 23, č. 10/11 (2003), s. 6. - Roč. 23, č. 12 (2003) s. 22-25.

042

BLODIGOVÁ, Alexandra - KAHUDA, Jan: Záchrana archivu Školského spolku Komenský ve Vídni.

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 69-72.

043

BROM, Bohumír: 8. sympozium EDI (FACT a ebXML).

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 60.

044

BROM, Bohumír: E-government, elektronizace veřejné správy : (Praha, 3. a 4.12.2002).

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 60.

045

BROM, Bohumír: Návštěva slovenských přátel ve Státním ústředním archivu.

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 26-28.

046

BROM, Bohumír: Programové prohlášení tematické sekce hospodářského archivnictví při České archivní společnosti.

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 44.

047

BROM, Bohumír: Přehled dosavadní činnosti tematické sekce hospodářského archivnictví při ČAS.

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 42-44.

048

ČTRNÁCTOVÁ, Magdalena: Restaurování církevní mapy biskupství Královéhradeckého z 1888.

In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 74-76.

049

DERNOVŠKOVÁ, Jana: Fixování barevné vrstvy pomocí vyziny.

In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 31-32.

050

DERNOVŠKOVÁ, Jana: Studium podmínek povrchové krystalizace včelího vosku.

In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 229-233.

051

DRAŠAROVÁ, Eva - SCHWIPPEL, Jindřich: Das Archivwesen in Tschechien - seine Erfolge und Sorgen.

In: Archivar. - Jg. 56, H. 2 (2003), s. 128-131.

052

DRAŠAROVÁ, Eva: Provozně-technická budova Archivního areálu Chodovec:
Zkušenosti z provozu nového objektu.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 75-84.

053

ĐUROVIČ, Michal: Zásady vystavování archiválií ve Státním ústředním archivu v Praze.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 1 (2003), s. 37-50.

054

ELSTNEROVÁ, Irena - VINDUŠKOVÁ, Anna: Bibliografie PhDr. Elišky Čáňové.
In: Pocta Elišky Čáňové : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. -
Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 163-166.

055

GOTTFRIED, Libor: Falsum listiny kapituly karlíštejnské na Žebrákov.
In: Pocta Elišky Čáňové : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. -
Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 39-59.

056

GOTTFRIED, Libor: Tetín a tetínský manský dvůr v 17. století.
In: Minul. Berounska. - Sv. 6, (2003), s. 92-104.

057

GREGOROVÍČOVÁ, Eva: Dvě demografické mapy italského Sienska.
In: Pocta Elišky Čáňové : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. -
Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 60-64.

058

GREGOROVÍČOVÁ, Eva: Mezinárodní konference ke 150. výročí založení Státního
archivu ve Florencii : 4.12-7.12.2002.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 115-119.

059

GREGOROVÍČOVÁ, Eva: Skrytý půvab dopisů toskánských Habsburků / (gre).
In: Děj. a Souč. - Roč. 25, č.6 (2003), s. 54.

060

HOLAKOVSKÁ, Libuše: Použití vyziny jako fixačního prostředku na iluminované
pergamenové listině.
In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha
: Státní ústřední archiv, 2003. - s. 33-34.

061

INDRA, Bořivoj: Rozhovor : "Jsem asi nejstarším pamětníkem vzniku archivního areálu
na Chodovci / rozhovor zapsal Jan Kahuda.
In: Arch. Čtvrtletník. - Roč. 9, č. /3/ (2003), s. 24-26.

062

JUNĚCOVÁ, Jiřina - KOLÁČNÝ, Jaroslav: Studijní cesta do Rakouska.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 127-128.

063

KAHUDA, Jan: 10. konference archivářů České republiky - Teorie, praxe a věda v archivech.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 3 (2003), s. 195-200.

064

KAHUDA, Jan: 13. řádná valná hromada České archivní společnosti.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 104-108.

065

KAHUDA, Jan: Paměti Františka Holana.
In: Vídeň. svob. Listy. - Roč. 58, č. 37/38 (2003), s. 3.

066

KAHUDA, Jan: Seminář o krajanských archivech.
In: Klub : Kulturní měsíčník Čechů a Slováků ve Vídni. - Roč. 23, č. 12 (2003), s. 26.

067

KAHUDA, Jan: Seminář o standardizaci archivního popisu / s využitím podkladů Evy Gregorovičové.
In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 19-20.

068

KAHUDA, Jan: Setkání archivářů politických stran.
In: Arch. Čtvrtletník. - Roč. 9, č. /3/ (2003), s. 17.

069

KAHUDA, Jan: "Současnost a budoucnost českého archivnictví".
In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 20-26.

070

KAHUDA, Jan: Vzpomínky Stanislavy Zvěřinové.
In: Klub : Kulturní měsíčník Čechů a Slováků ve Vídni. - Roč. 23, č. 12 (2003), s. 26-27.
Rec. na : Devatenáct nám bylo pryč ... : Totální nasazení dívčího ročníku 1924 trochu jinak / Stanislava Zvěřinová. red. Jiří Jožák. - Praha : Státní ústřední archiv, 2001. - 115 s.

071

KOLÁČNÝ, Jaroslav: [Židovské spolky v českých zemích v letech 1918-1948].
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 1 (2003), s. 53-54.

Rec. na : Židovské spolky v českých zemích v letech 1918-1948 / Jiří Křest'an,
Alexandra Blodigová, Jaroslav Bubeník. - Praha : Sefer, 2001. - 191 s.

072

KŘEČKOVÁ, Jitka - NEVÍMOVÁ, Petra: Konvolut map a plánů břevnovského kláštera.
In: Pocta Elišce Čáňové : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. -
Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 73-80.

073

KŘEČKOVÁ, Jitka - NEVÍMOVÁ, Petra: Pečeti proboštů a konventu premonstrátek v
Chotěšově.
In: Minul. Západočes. Kraje. - Sv. 38, (2003), s. 1-31.

074

KŘEČKOVÁ, Jitka - NEVÍMOVÁ, Petra: Přehled pramenů chotěšovského kláštera ve
Státním ústředním archivu v Praze.
In: Minul. Západočes. Kraje. - Sv. 38, (2003), s. 32-46.

075

KŘEŠŤAN, Jiří: "Dlouhý pochod" na československý způsob : Stále podnětná syntéza
o cestě komunistů k moci.
In: Soudobé Děj. - Roč. 10, č. 1-2 (2003), s. 111-121.
Rec. na : Dějiny Komunistické strany Československa : od počátků do převzetí moci /
Jacques Rupnik; přel. Helena Beguivínová. - Praha : Academia, 2002. - 285 s.

076

KŘEŠŤAN, Jiří - KAHUDA, Jan: Jubilantka Raisa Machatková.
In: Arch. Čas. - Roč. 52, č. 4 (2002), s. 229-230.

077

KŘEŠŤAN, Jiří: První setkání zájemců připravované sekce hospodářských archivů
České archivní společnosti.
In: Arch. Čtvrtletník. - Roč. 9, č. /3/ (2003), s. 13-14.

078

KŘEŠŤAN, Jiří: Svědectví o Kruhu ... a Pavlu Křivském.
In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 155-156.
Rec. na : Svědectví o Kruhu : O vzniku a osudech jednoho společenství. - Praha : Kruh,
2001. - 94 s.

079

KŘEŠŤAN, Jiří: Zdeněk Nejedlý a Komunistická strana Československa v letech 1921-
1925 : Příspěvek k historii vztahů mezi KSČ a levicovou inteligencí.
In: Bolševismus, komunismus a radikální socialismus v Československu. Sv. 1 / sest.
Zdeněk Kárník, Michal Kopeček. - Praha : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR : Dokořán,
2003. - s. 15-42.

080

KŘEŠŤAN, Jiří: Zpráva o XVIII. ročníku Jarního běhu.

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 167-168.

081

KŘEŠŤAN, Jiří: Zpráva o XXIII. ročníku Běhu za zdravím.

In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 169-170.

082

KŘEŠŤAN, Jiří: [15.5.1921] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 2 (2003), s. 455-457.

Rec. na : 15.5.1921 : Založení KSČ. Ve službách Kominterny / Martin Nechvátal. - Praha : Havran, 2002. - 128 s. - ISBN 80-86515-13-3.

083

KŘEŠŤAN, Jiří: [Čeští svobodní zednáři ve XX. století] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 3 (2003), s. 726-727.

Rec. na : Čeští svobodní zednáři ve XX. století / Jana Čechurová. - Praha : Libri, 2002. - 528 s. - ISBN 80-7277-122-1.

084

KŘEŠŤAN, Jiří: [Dokumenty z českých archivů k historii mezinárodních hospodářských vztahů v období studené války] / J.Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 100, č. 4 (2002), s. 972-973.

Rec. na : Dokumenty z českých archivů k historii mezinárodních hospodářských vztahů v období studené války / Bohumír Brom. - (Studie o pramenech). - Praha : Karolinum, 2002. - 128 s. - ISBN 80-246-0313-6.

085

KŘEŠŤAN, Jiří: [Havlíčkův Brod a okolí ve fotografii Štěpána Bartoše].

In: Čas. Matice morav. - Roč. 121, č. 2 (2002), s. 606.

Rec. na : Havlíčkův Brod a okolí ve fotografii Štěpána Bartoše / předmluva Přemysl Rut.; text Miloš Tajovský. - Havlíčkův Brod : Literární čajovna Suzanne Renaud, 2001. - 145 s.

086

KŘEŠŤAN, Jiří: [Jan Slavík].

In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 2 (2003), s. 137-139.

Rec. na : Jan Slavík : Příběh zakázaného historika / Jaroslav Bouček. - Jinočany : H & H, 2002. - 250 s.

087

KŘEŠŤAN, Jiří: [Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 2 (2003), s. 450-451.

Rec. na : Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích : Období let 1848-2001 / František Morkes. - Praha : Pedagogické muzeum J.A. Komenského, 2002. - 124

s. - ISBN 80-901461-9-8.

088

KŘEŠŤAN, Jiří: [Korespondence T.G. Masaryk - Bedřich Hlaváč] / J.Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 100, č. 4 (2002), s. 973-974.

Rec. na : Korespondence T.G. Masaryk - Bedřich Hlaváč / (edd.) Vratislav Doubek, Martin Kučera. - Praha : Masarykův ústav AV ČR, 2001. - 336 s. - ISBN 80-86495-09-4.

089

KŘEŠŤAN, Jiří: [Mám jen knihy a skripta, cenná práce životní] / J. Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 1 (2003), s. 151-152.

Rec. na : Mám jen knihy a skripta, cenná práce životní : 70 let Masarykova ústavu. Studie a dokumenty / edič. příprava Eva Broklová, Dagmara Hájková, Josef Tomeš, Richard Vašek. - Praha : Masarykův ústav AV ČR, 2002. - 312 s. - ISBN 80-86495-12-4.

090

KŘEŠŤAN, Jiří: [Nezlomný duch] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 2 (2003), s. 464-465.

Rec. na : Nezlomný duch : Historik Josef Hanzal 1934-2002 / ed. Bořivoj Čelovský. - Šenov u Ostravy : Tilia, 2003. - 116 s. - ISBN 86-86101-69-X.

091

KŘEŠŤAN, Jiří: [Poválečná justice a národní podoby antisemitismu] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 3 (2003), s. 733-734.

Rec. na : Poválečná justice a národní podoby antisemitismu : Postih provinění vůči Židům před soudy a komisemi ONV v českých zemích v letech 1945-1948 a v některých zemích střední Evropy. Sborník příspěvků / ed. Mečislav Borák. - Praha - Opava : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR - Slezský ústav Slezského zemského muzea, 2002. - 397 s. - ISBN 80-86224-39-2.

092

KŘEŠŤAN, Jiří: [Praga i zarubežnaja Rossija] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 3 (2003), s. 729-730.

Rec. na : Praga i zarubežnaja Rossija : Očerki po istorii ruskoj emigracii 1918-1938 gg. / Ivan Savický. - Praha : IDEG Prague, 2002. - 155 s. - ISBN 80-238-9747-0.

093

KŘEŠŤAN, Jiří: [Retribuce v ČSR a národní podoby antisemitismu] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 3 (2003), s. 732-733.

Rec. na : Retribuce v ČSR a národní podoby antisemitismu : Židovská problematika a antisemitismus ve spisech mimořádných lidových soudů a trestních komisí ONV v letech 1945-1948. Sborník příspěvků / ed. Mečislav Borák. - Praha - Opava : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR - Slezský ústav Slezského zemského muzea, 2002. - 198 s. - ISBN 80-86224-35-X.

094

KŘEŠŤAN, Jiří: [Russia in Czech Historiography] / J. Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 1 (2003), s. 154-156.

Rec. na : Russia in Czech Historiography : Studies Published by the Prague Group of Russian History Specialists on the Occasion of the Birthdays of Group Members Zdeněk Sládek (75), Vladislav Moulis (70) and Václav Veber (70) / uspoř. Miluša Bubeníková. - Praha : Národní knihovna ČR - Slovanská knihovna, 2002. - 527 s. - ISBN 80-7050-379-3.

095

KŘEŠŤAN, Jiří: [Soumrak selského stavu 1945-1960] / J.Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 100, č. 4 (2002), s. 970-971.

Rec. na : Soumrak selského stavu 1945-1960 / Karel Jech. - (Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR; Sv. 35). - Praha : Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2001. - 253 s. - ISBN 80-7285-010-5.

096

KŘEŠŤAN, Jiří: [Strážce Nové Evropy] / J. Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 1 (2003), s. 180-181.

Rec. na : Strážce Nové Evropy : Prapodivná kariéra novináře Emanuela Vajtauera / Bořivoj Čelovský. - Šenov u Opavy : Tilia, 2002. - 208 s. - ISBN 80-86101-64-9.

097

KŘEŠŤAN, Jiří: [Sudetoněmecká vzpomínání a zapomínání] / J. Křesťan.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 3 (2003), s. 705-706.

Rec. na : Sudetoněmecká vzpomínání a zapomínání / Eva Hahnová, Hans Henning Hahn. - Praha : Votobia, 2002. - 236 s. - ISBN 80-7220-117-4.

098

KŘEŠŤAN, Jiří: ["Sudety" pod hákovým křížem].

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 4 (2003), s. 976-977.

Rec. na : "Sudety" pod hákovým křížem / Václav Kural, Zdeněk Radvanovský [a kol.]. - Ústí nad Labem : Albis International, 2002. - 548s + CXII s. obr. příl. - ISBN 80-86067-66-I.

099

KŘEŠŤAN, Jiří: [T.G. Masaryk ve třech stoletích] / J.Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 1 (2003), s. 176-177.

Rec. na : T.G. Masaryk ve třech stoletích : Rozhovor generací o Masarykových náboženských názorech / Josef Smolík, Jan Štěpán. - Brno : L. Marek, 2001. - 464 s. - ISBN 80-86263-20-07.

100

KŘEŠŤAN, Jiří: [V klínu modrých hor] / J.Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 100, č. 4 (2002), s. 976.

Rec. na : V klínu modrých hor / Bohumil Šimon. - Praha : Nakladatelství MMM, 2002. - 216 s. - ISBN 80-901266-5-0.

101

KŘEŠŤAN, Jiří: [V proměnách Evropy].

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 4 (2003), s. 983-984.

Rec. na : V proměnách Evropy : Paměti československého diplomata / k vyd. přípr. Josef Tomeš. - Praha : Ladislav Horáček. - Litomyšl : Paseka, 2002. - 392 s. + 16 s. obr. příl. - ISBN 80-7185-530-8.

102

KŘEŠŤAN, Jiří: [Vzpomínky 1913-1945].

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 4 (2003), s. 984-985.

Rec. na : Vzpomínky 1913-1945 / Eduard Goldstücker. - Praha : G plus, 2003. - 152 s. - ISBN 80-86103-63-3.

103

KŘEŠŤAN, Jiří: [Vzpomínky, svědectví a naděje].

In: Soudobé Děj. - Roč. 10, č. 3 (2003), s. 425-426.

Rec. na : Vzpomínky, svědectví a naděje / Josef Fišera, Eugénie Fišerová. - Praha : Nakladatelství V ráji, 2002. - 240 s.

104

KŘEŠŤAN, Jiří: [Zemědělské družstevnictví] / J. Křs.

In: Čes. Čas. hist. - Roč. 101, č. 1 (2003), s. 188.

Rec. na : Zemědělské družstevnictví : Kolektivizace zemědělství - Vznik JZD. 1955 / přípr. Jana Pšeničková. - Praha : Státní ústřední archiv, 2002. - 512 s. - ISBN 80-85475-80-4.

105

KUNT, Miroslav: 5. archívne dni v Mojmírovciach : Zpráva o konferenci slovenských archivářů v říjnu 2001.

In: Arch. Čtvrtletník. - Roč. 9, č. /3/ (2003), s. 10-12.

106

LINHARTOVÁ, Lenka - ĐUROVIČ, Michal: Archivy v České republice a povodně 2002. - Res. něm.

In: Arch. Čas. - Roč. 52, č. 4 (2002), s. 193-200.

107

LUTOVSKÁ, Pavla - LUTOVSKÝ, Michal: Kapitola z dějin výzkumu raně středověkých hradišť. - Res. něm.

In: Archeologie ve středních Čechách. - Sv. 6/2, (2002), s. 541-544.

108

MÁDLOVÁ, Vlasta - PAŽOUT, Jaroslav: Studium archivnictví na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě.

In: Arch. Čtvrtletník. - Roč. 9, č. /3/ (2003), s. 22-24.

109

MATUŠÍKOVÁ, Lenka: Matriky a matriční obvody židovských obcí v rakouském

(českém) Slezsku 1784-1949.

In: Židé ve Slezsku : Studie k dějinám Židů ve Slezsku / ed. Janusz Spyra, Marcin Wodzinskiý. - 1. vyd. - Český Těšín : Muzeum Těšínska, 2001. - s. 73-85.

110

NEVÍMOVÁ, Petra: La Capella italiana nella Città Vecchia.

In: La Congregazione italiana di Praga : Luoghi e memorie dell'Istituto Italiano di Cultura / ed. Angela Trezza Cabrales. - Praga : Istituto Italiano di Cultura, 2003. - s. 78-88.

111

NEVÍMOVÁ, Petra: Jezuitské koleje v Praze.

In: Doc. Prag. - Sv. 20, (2002), s. 367-400.

112

NEVÍMOVÁ, Petra: Vliv spirituality Tovaryšstva Ježíšova na výzdobné programy řádových kostelů.

In: Úloha církevních řádů při pobělohorské rekatolizaci / ed. Ivana Čornejová. - Praha : Scriptorium, 2003. - s. 217-249.

113

PAULUSOVÁ, Hana: Oživení železagalového inkoustu Giobertiho tinkturou.

In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 80-83.

114

PAULUSOVÁ, Hana: Využití cyklododekanu pro přechodnou fixaci vodorozpustných barviv.

In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 250-255.

115

PAZDEROVÁ, Alena: Nuncius Speciano a konvertita Lange : (Příspěvek ke Specianovým vydavatelským aktivitám v prvních měsících jeho pražského působení).

In: Pocta Elišce Čáňové : Sborník k životnímu jubileu / k vyd. přípr. Alena Pazderová. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 125-138.

116

PAŽOUT, Jaroslav: Sběrka Ivana Dejmal - významný pramen k dějinám československého studentského hnutí v šedesátých letech dvacátého století. - Res. angl. a něm.

In: Sbor. arch. Pr. - Roč. 53, č. 1 (2003), s. 129-194.

117

PRŮZKUM Litoměřického graduálu / Jana Dernovšková, Michal Ďurovič, Libuše Holakovská, Roman Straka.

In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 19-30.

118

SEDLÁČKOVÁ, Helena: Pracovní seminář "Katalogizace sfragistického materiálu: pečetě, pečetidla, odlitky v archivech ČR - současný stav".
In: ČAS v roce 2002 : Ročenka České archivní společnosti. - (2003), s. 58-60.

119

SEDLÁKOVÁ, Monika: Studijní pobyt v Moskvě 2002.
In: Arch. Čas. - Roč. 53, č. 1 (2003), s. 26-29.

120

STANOVENIE zvyškového etylénoxidu v sterilizovaných papieroch metódami head-space plynovej chromatografie / Jozef Hanus, Pascale Richardin, Sylvette Bonnassies-Termes, Michal Ďurovič, Vladislav Kubelka.
In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 267-277.

121

VINDUŠKOVÁ, Anna: Publikační činnost Státního ústředního archivu v Praze a jeho pracovníků za rok 2002.
In: Zpráva o činnosti Státního ústředního archivu v Praze za rok 2002. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 96-111.

122

WEBEROVÁ, Lucie - BACÍLKOVÁ, Bronislava: Opakovaná kontaminace plísněmi a dezinfekce papíru.
In: XI. seminář restaurátorů a historiků : Referáty. Litoměřice, 13.-16. září 2000. - Praha : Státní ústřední archiv, 2003. - s. 339-351.

123

WEBEROVÁ, Lucie - PAULUSOVÁ, Hana: Vliv "Bückerburského odkyselovacího procesu" na vlastnosti papíru.
In: Arch. Čas. - Roč. 52, č. 4 (2002), s. 236-248.

AUTORSKÝ REJSTŘÍK (zahrnutí pouze pracovníci SÚA)

Bacílková, Bronislava 122

Bartl, Benjamin 018

Bartůšek, Václav 019, 020, 021, 022, 023, 024, 025, 026, 027, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 035

Benešová, Emilie 004, 037

Blodigová, Alexandra 039, 040, 041, 042

Brom, Bohumír 002, 043, 044, 045, 046, 047

Čadková, Iva 001

Čtrnáctová, Magdalena 048
Dernovšková, Jana 049, 050, 117
Drašarová, Eva 051, 052
Ďurovič, Michal 053, 106, 117, 120
Elstnerová, Irena 054
Gottfried, Libor 055, 056
Gregorovičová, Eva 003, 057, 058, 059
Holakovská, Libuše 060, 117
Juněcová, Jiřina 062
Kahuda, Jan 014, 039, 040, 041, 042, 061, 063, 064, 065, 066, 067, 068, 069, 070, 076
Koláčný, Jaroslav 005, 006, 062, 071
Křečková, Jitka 072, 073, 074
Křesťan, Jiří 075, 076, 077, 078, 079, 080, 081, 082, 083, 084, 085, 086, 087, 088, 089,
090, 091, 092, 093, 094, 095, 096, 097, 098, 099, 100, 101, 102, 103, 104
Kunt, Miroslav 105
Lutovská, Pavla 038, 107
Matušíková, Lenka 011, 012, 109
Nevímová, Petra 003, 072, 073, 074, 110, 111, 112
Nováková, Jana 010
Paulusová, Hana 018, 113, 114, 123
Pazderová, Alena 005, 007, 115
Pažout, Jaroslav 108, 116
Pšeničková, Jana 008
Sedláčková, Helena 118
Sedláková, Monika 119
Spáčilová, Dagmar 005, 022
Straka, Roman 117
Šatochinová, Marie 005
Šimánková, Alena 015
Vindušková, Anna 005, 054, 121
Weberová, Lucie 122, 123
Zahradníková, Magda 001, 016